

Ljudska PRAVICA

LETO XXIII. Štev. 63

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

VOJNA V ALŽIRU

glavni vzrok gospodarskih težav v Franciji

Pariz, 20. marca (Tanjug) Z govornic ministra za gospodarstvo in finance Paula Ramadiera ter dveh bivših predsednikov vlad Edgara Faurea in Mendesa-France je poslanska zbornica ponoči zaključila debato o vladni gospodarski politiki. Bivši predsednik vlad Edgar Faure je ostro kritiziral takšno politiko, češ da »vodi improvizacija v gospodarstvu Francijo v gospodarski kaos«. Mendès-France pa je rekel, da je alžirska vojna glavni vzrok vseh težav. Vlada je očitno računala s tem, da bo mir v Alžiru naglo obnovila. Politični neuspeh na tem torišču pa je povzročil povečanje vojnih izdatkov za dobrih 50 %. Tudi pomanjkanje konkretnega načrta o gospodarskem razvoju dežele je vzrok neuravnoteženosti v gospodarstvu in finančah. V takšnem položaju, je rekel Mendès-France, ni moč istočasno uveljavljati programa, investicij, zvišati življenjski standard in biti izčrpavajočo vojno v Alžiru.

Razgovori KPF-ZKJ

Beograd, 20. marca (Tanjug). Davi je prispela v Beograd delegacija KP Francije, v kateri so člani Politbiroja KPF Francois Billout, Raymond Givoy in Valdeck Rochet ter člani CK Pierre Villon in Jean Oghe.

Na železniški postaji so goste sprejeli član Izvršnega komiteja CK ZKJ Petar Stambolić, član CK Veljko Vlahović in sekretar Komisije za mednarodne stike CK Zveze komunistov Jovan Božović. Gostje se bodo z našimi predstavniki razgovarjali o vprašanjih, ki zanimajo obe partiji.

Razgovori so se začeli danes popoldne. V imenu ZKJ sodelujejo v njih člani Izvršnega komiteja CK Edvard Kardelj in Petar Stambolić ter člani CK Veljko Vlahović. Dobrovojeje Sekretar Izvršnega komiteja CK ZKJ Edvard Kardelj je noč na večer gostom priredil svečano čestitko.

predsednik Mollet v petek, ko bo postavljeno vprašanje zaupnice za vso vladno politiko.

Minister Ramadier je na sinočnji seji odločno branil celotno gospodarsko politiko in zahteval stroge ukrepe za varčevanje in omejitve potrošnje, da bi zmanjšali sedanjí proračunski primanjkljaj in uravnovesili zunanjetrgovinsko bilanco, katere primanjkljaj je dosegel 830 milijonov dolarjev ali šestkrat več, kakor lani ob tem času. Potrebni bodo novi davki, če bi varčevanje ne doseglo zaželenega cilja.

Omejitve in izdatki bodo uveljavili malone na vseh področjih potrošnje, razen za vojno v Alžiru. Ramadier je rekel, da vlada ne namerava opustiti politike evropskega združevanja in svo-

bodnega uvoza. Spricho zunanjetrgovinskega primanjkljaja pa so bile nekatere omejitve nujno potrebne.

Splošna parlamentarna debata se je nadaljevala nocoj z interpelacijami desničarskih poslancev proti vladni alžirski politiki. Vodja neodvisnih Legendre je poudaril, da vodi vladni načrt o svobodnih volitvah »k izgubi Alžir«. Izrekel pa se je proti obveznostim, ki jih je prevzel zunanji minister Pineau v OZN za poravnavo spora s pogajanci. Edini izhod je po njegovem mnenju na vojaškem področju.

V parlamentarnih krogih nocoj poudarjajo, da bi utegnili biti izpolnjenosti socialističnih poslancev usodno za razvoj sedanje debate v Alžiru.

NOVO BULGANINOVO PISMO ADENAUERJU

Trgovina ali politika?

Kako v Bonnu presoja o nadaljnji razvoj stikov med SZ in Zahodno Nemčijo

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, 20. marca. Sovjetski poslanec v Bonnu Smirnov je izročil nocoj kancelerju Adenauerju drugo pismo predsednika sovjetske vlade Bulganina. V njem Bulganin podrobneje odgovarja na predlog kancelerja Adenauerja o trgovinski menjavi blaga in drugih načetih vprašanjih. V pismu pa ni nobenih »presenečenj«, novih gledišč ali predlogov, ki bi lahko veljali za »senzacije«.

Vprašanje trgovinske menjave je najznejše in je že prišlo v fazo, ko določajo konkretne podrobnosti v zvezi s pogajanj.

V Bonnu ne izključujejo možnosti, da bo prispel Anastas Mikojan v Zahodno Nemčijo na pogajanja ali pa na pomladni velesejem v Hannoveru. V tukajšnjih sovjetskih krogih pravijo, da bi bila menjava lahko zelo obsežna. Nemški krogi pa so manj zainteresirani na čisto poslovni strani tega vprašanja. Raje bi začeli razgovore o političnih vprašanjih, zlasti o združitvi Nemčije.

V novem pismu Bulganin kaže obširneje govori o tem vprašanju. Ni pa znano, na kakšno stališče se je postavila sovjetska vlada.

Kanceler se je včeraj vrnil iz Gornje Italije, kjer je preživel štiri tedne na počitnicah. In še včeraj je sovjetski veleposlanik predlagal sestanek z njim.

Smirnov je bil opoldne gost na kosilu v novinarskem društvu. Malo je manjkalo, da nišo zvedeli, kaj piše predsednik vlade

Bulganin. Smirnov je namreč imel v desnem žepu beležke z razgovora s kancelerjem Adenauerjem, v levem pa govor, ki ga je bil pripravil za nas. »Pomotoma« je najprej potegnil iz žepa beležke o Bulganinovem pismu. V nasprotju s prejšnjim veleposlanikom Zorinom so Smirnova tu takoj v začetku sprejeli ugodno. Eden izmed novinarjev je danes pripomnil: »Če bo tako nadaljeval, bo spraval Bulganina in Adenauerja za zeleno miljo.«

O. Miličević

Madžari v Moskvi

Moskva, 20. marca (Tanjug). Danes je prispela v Moskvo na povabilo sovjetske vlade madžarska vladna delegacija, ki jo vodi predsednik vlade János Kadar in predsednik prezidija republike István Doby. Na moskovskem letališču so delegacijo sprejeli predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Vorošilov, predsednik vlade Bulganin, prvi sekretar CK KP SZ Hruščev, Malenkov, Mikojan, Suslov, maršal Zukov in drugi.

Bulganin je pozdravil goste in dejal, da bo njih obisk prispeval k nadaljnjemu razvoju stikov med obema deželama. Kadar je omenil nedavno dogodke na Madžarskem in pomoč ZSSR ter drugih socialističnih dežel pri obnovi normalnega življenja na Madžarskem.

bilo zbližanje narodnosti Kosova in Metohije ovira za uresničenje ciljev, ki niso imeli nič skupnega s stvarnimi narodnimi težnjami.

»Statistični podatki«, je rekel Fadil Hodža, »že sami po sebi dovolj govore o tem, kakšno politiko uveljavlja socialistična Jugoslavija nasproti šiptarski narodni manjšini na Kosmetu. Albanska vlada in Partija pa nista storili ničesar, da bi nudili kakršnokoli narodno pravico jugoslovanski manjšini v Albaniji. Ta manjšina nima nobene svoje šole in nobene druge možnosti, da bi se njena mladina učila v materinem jeziku. Tudi »izselitev desetisočev Šiptarjev v Turčijo«, o kateri toliko govori Enver Hodža, je gola izmišljotina. Od osvoboditve je izmed 524.559 Šiptarjev, živčih na tem področju, zaprosilo in dobilo turško državljanstvo samo 291 prebivalcev šiptarske narodnosti. To so večinoma ljudje, ki imajo v Turčiji družine ali pa gre za razlašene bege, age in trgovce.

Po zelo živahni razpravi o referatu Fadila Hodže je plenum sprejel resolucijo, v kateri poudarja, da je splošno znano dejstvo, da je v FLRJ narodno vprašanje urejeno dosledno, tudi vprašanje šiptarske narodne manjšine, ki ji je povsem zagotovljen raz-

Zahvala predsednika Tita tujim državnikom za izraze njihovega sožalja

Predsednik republike Josip Broz Tito se je zahvalil predsedniku republike Egipta Gamalu Abdul Naserju, predsedniku francoske zbornice Le Troqueru, predsedniku francoske vlade Guyu Molletu in predsedniku Socialistične stranke Belgije Maxu Busetu za izraze sožalja ob smrti predsednika Zvezne ljudske skupščine Moše Pijada.

Obširen program obiska v Egiptu

Kairo, 20. marca. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović prispe nocoj kmalu po polnoči v Egipt na osemdnevni prijateljski obisk. Jutri zjutraj se bo vpisal v knjigo predsedstva republike, potem pa si bo ogledal sloveči egiptovski antični muzej in piramide v Gizehi pri Kairu. Jutri večer mu priredi predsednik Naser intimno večerjo. V soboto si bo ogledal nekatere vojne in druge tovarne, zvečer pa bo imel razgovor z ministrom za planiranje in krajevne posle Latifom Bogdadijem ter drugimi gospodarskimi strokovnjaki.

V nedeljo obišče Port Said in Aleksandrijo, v ponedeljek pa slovečo pokrajino osvoboditve El Tahrir v puščavi med Kairom in Aleksandrijo. V sredo in četrtek se odpelje v Luskor in Asuan, v petek pa se vrne v Kairo. S tem bo njegov obisk v Egiptu zaključen.

Ves kairski tisk je objavil vest o obisku podpredsednika Vukmanovića, ki prihaja v Egipt kot osebni gost predsednika Naserja. Tisk poudarja, da spremlja jo podpredsednika Vukmanovića jugoslovanski gospodarski strokovnjaki.

Stiki z Egiptom ter Sirijo in Libanonom

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović na poti v Kairo, Damask in Bejrut

Beograd, 20. marca. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je davi odpotoval v Egipt, kjer se bo mudil teden dni. Potem bo privatno potoval še v Sirijo in Libanon. Na zemunskem letališču je pred odhodom novinarjem izjavil, da potuje v Egipt, da bi se odzval vabilu predsednika Naserja, ki ga je med svojim bivanjem v Jugoslaviji lani v juliju povabil v Kairo.

»Vabilu sem se odzval z zadovoljstvom«, je rekel Vukmanović, »ker sem prepričan, da bodo osebni stiki s predsednikom

Naserjem in njegovimi sodelavci, kakor tudi neposredna izmenjava mnenj o obojestranskih izkušnjah in naporih, zlasti na gospodarskem področju, prispevali k nadaljnjemu razvoju prijateljskega in koristnega sodelovanja med obema deželama.«

S podpredsednikom Vukmanovićem so odpotovali v Egipt predstavniki odbora za zunanjo trgovino Hasan Brkić, državni podsekretar Borivoje Jelić in državni svetnik v zveznem zavodu za gospodarsko planiranje inž. Dular.

Atene, 20. marca (Tanjug). — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je na poti v Egipt danes okrog polne prispel v Atene, kjer se bo mudil do nocoj.

Veleposlanik Džerdža pri Ali Sabriju

Kairo, 20. marca (Tanjug). — Načelnik kabineta predsednika egiptovske republike Ali Sabri je dal danes pobudo za razgovor z jugoslovanskim veleposlanikom Josipom Džerdžom. Med drugim sta govorila tudi o spomenici egiptovske vlade o plovbi po Sueskem prekopu.

CHIVU STOICA V SKUPŠČINI

POLITIKA Z ROMUNIJO

Izjava o stikih z našo deželo — Vprašanja decentralizacije oblasti v notranji upravi in gospodarstvu

Bukarešta, 20. marca. Danes je predsednik romunske vlade Chivu Stoica govoril v skupščini o romunski notranji in zunanji politiki. Rekel je, da bo vlada nadaljevala politiko vsestranske krepitve ljudskodemokratskega reda, razvoja socialistične demokracije in čedalje boljšega standarda. Vlada bo z enako doslednostjo kakor doslej uveljavljala politiko razvoja in krepitve bratске enotnosti in solidarnosti z deželami socialističnega tabora kakor tudi politiko miroljubne koeksistence z vsemi deželami ne glede na njihovo družbeno in državno ureditev.

O stikih z Jugoslavijo je izjavil: Medsebojni obiski partijskih in državnih delegacij v Romuniji in Jugoslaviji v minulem letu so znatno prispevali k razvoju prijateljstva in sodelovanja med obema deželama. V Bukarešti in na Brionih sprejete deklaracije, sloneče na načelih suverenosti, teritorialne nedotakljivosti, enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja in nevmesavanja v notranje zadeve, so temelj za krepitve teh stikov v korist obeh socialističnih dežel, v korist mira in mednarodnega sodelovanja.

Chivu Stoica se je potem zavzel za zbližanje stikov z Veliko Britanijo, ZDA in drugimi zahodnimi deželami ter poudaril, da je moč ta cilj doseči na podlagi enakopravnosti, medsebojne koristi in nevmesavanja v notranje zadeve. O Madžarski je med drugim rekel, da so revizionistični elementi skušali poudariti horthyjevske pretenzije na Transilvanijo in področja drugih sosednih dežel. V tej zvezi je poudaril, da je vprašanje Transilvanije urejeno pravilno, in sicer za zmeraj.

Predsednik romunske vlade je potem podprl sovjetski načrt o bližnjem vzhodu in obsodil načrte o skupnem trgu zahodnoevropskih dežel in o Evroatomu.

Ko je govoril o notranjih zadevah, je predsednik vlade rekel, da je Delavska partija Romunije sprejela širok program za razširitev socialistične demokracije v državnem in gospodarskem življenju. Vlada bo pripravila ukrepe za razširitev pravic in pristojnosti ljudskih svetov. Zmanjšala bo tudi število ministrstev in poenostavila državni aparat. Posledica tega bo zmanjšanje izdatkov za administracijo. Doslej so že nad 4000 podjetij prepustili ljudskemu svetu in ta akcija se še nadaljuje.

Incident na izraelsko-jordanski meji

Aman, 20. marca (Reuters). — Poveljstvo jordanske vojske je nocoj sporočilo, da so pri večeršnjem spopadu z jordansko patroljo padli štirje izraelski vojak. Mešana komisija OZN za premirje bo jutri stvar preiskala.

Tudi Hammarskjöld bo danes v Kairu

Kairo, 20. marca (Tanjug). — V Kairu se razvija zelo živahna diplomatska dejavnost, povezana zlasti z obiskom Krišne Menona in bližnjim prihodom Hammarskjölda. Menon se je danes popoldne znova sestal s predsednikom Naserjem, kateremu je prinesel Nehrujevo poslanico.

Nocoj prispe v Kairo Dag Hammarskjöld, čigar program bivanja so znova spremenili. Jutri zjutraj se sestane z zunanjim ministrom Favzijem, proti večeru pa z Naserjem. V političnih krogih pravijo, da bo vladi pojasnil nekatere podrobnosti v zvezi s stališčem Izraela, ki še zmeraj ne dovoli, da bi čete OZN prišle na izraelsko stran demarkacijske črte. V Kairu je vzbudila veliko pozornost Hammarskjöldova optimistična izjava o možnostih, da bi to vprašanje ugodno uredili, tako da bi bila ureditev sprejemljiva za Egipt, za OZN in za Izrael.

V Kairu sta medtem že prispela poveljnik varnostnih sil OZN general Burns in vodja očiščevalnih del na Sueskem prekopu general Wheeler. Hammarskjöldova generala seznani s položajem v Gazi in s tem, kako napredujejo dela na prekopu.

Očiščevalna dela na Sueskem prekopu se bližajo koncu. Kakor menijo, bo že dva dni odstranjen vlačilec, ki je bil potopljen pri Ismailiji.

Egiptovske oblasti so privolile tudi v dvig fregate »Abukir« z dna prekopa, ki je bila potopljena južno od Ismailije. Potem v prekopu dejansko ne bo več ovire za normalno plovbo.

General Burns pa je že ukazal četam OZN, naj na področju Gaze kretno na demarkacijsko črto. Iz Rafaha in Kana Džunisa je včeraj opolnoči že krenilo 500 brazilskih in 250 kolumbijskih vojakov.

PLENARNI SESTANEK OBLASTNEGA ODBORA SZDL ZA KOSOVO IN METOHIJO

Obsodba klevetniške gonje albanskih voditeljev

Enver Hodža neresnično prikazuje položaj šiptarske narodne manjšine pri nas

Priština, 20. marca (Tanjug). — V Prištini je bil danes plenarni sestanek oblastnega odbora SZDL za Kosovo in Metohijo. Član predsedstva Fadil Hodža se je v svojem poročilu dotaknil klevetniške gonje albanskih voditeljev proti Jugoslaviji, izražene zlasti v zadnjem govoru prvega sekretarja Albanske partije dela Envera Hodže. Ta govor je prežuran na neresnično prikazovanje položaja šiptarske narodne manjšine v socialistični Jugoslaviji, na netenje šoviniščne mržnje med albanskimi in jugoslovanskimi narodi in vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije, je rečeno v poročilu Fadila Hodže. Glavni razlog teh neresnic je sam obstoj socialistične Jugoslavije in njenega sistema socialistične demokracije kot antipoda birokratičnih metod upravljanja v Albaniji.

Enver Hodža ima baje pred očmi »kritiko« našega družbenega sistema, ko obravnava razmere na Kosovu in v Metohiji, je rekel ter o popolnem brezpravju šiptarjev na Kosmetu in izmišljotini o žalostnih razmerah, šovinizmu in politiki raznarodovanja je lahko

samo ta, da bi vzbudile nezaupanje Siptarjev na Kosmetu nasproti socialistični Jugoslaviji, za netile njihovo mržnjo nasproti drugim narodnostim ter razbile bratstvo in enotnost kot eno izmed temeljnih pridobitev naše ljudske revolucije in socialistične prakse. In vse to počenja Enver Hodža pod geslom zaščite marksizma in internacionalizma.

JUGOSLOVANSKA MANJŠINA JE V ALBANIJ BREZ NARODNIH PRAVIC

Takšna politika Envera Hodže, politika razdruževanja tukajšnjih narodnosti, ki so jo na tem področju prej uveljavljali razredni sovražniki in osvajačji, ga prikazuje na pozicijah tistih, ki jim je

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek, 21. marca 1957
Sprva se pretežno jasno, popoldne naraščajoča oblačnost. Temperature med 0 in 6, najvišje dnevnne med 16 in 22 stopinj C.
Stanje vremena
Področje nizkega zračnega pritiska z jedrom južno od Islanda se pomakne proti severovzhodu. Frontalne motnje so zajele zahodno Evropo in se pomikajo na vzhod.

SESTANEK V ZVEZI BORCEV JUGOSLAVIJE

POMOČ OTROKOM PADLIH BORCEV

Od milijarde dinarjev bo dobila Slovenija 80 milijonov — Določeno število otrok se bo lahko šolalo v vojaških šolah

Beograd, 20. marca (Tanjug). Pod predsedstvom Aleksandra Rankovića je bil danes dopoldne sestanek predstavnikov glavnih odborov Zveze borcev, predstavnikov nekaterih republikanskih svetov in okrajnih ljudskih odborov. Na sestanku so obravnavali razdelitev sredstev, ki jih je Zvezni izvršni svet odobril kot pomoč otrokom padlih borcev.

Zvezni izvršni svet je odobril milijardo dinarjev in od tega bo dobila LR Srbija 240 milijonov, Hrvatska 94, Bosna in Hercegovina 450, Slovenija 80, Makedonija 15, Crna gora pa 10 milijonov dinarjev. Ostalih 15 milijonov bo obdržal Centralni odbor ZB, da bo dajal podpore otrokom padlih borcev in žrtev fašističnega terorja v izjemnih primerih. Dodatno pomoč Zveznega izvršnega sveta bi dobili okraj, v katerih je največ otrok padlih borcev. Sredstva bodo porabili samo kot dodatno pomoč iz sredstev, ki jih že dajejo v ta namen ljudski odbori. Glavne odbore Zveze borcev so opozorili na to, da morajo bolj skrbeti za razdelitev sredstev in za dodeljevanje pomoči otrokom, ker se je lani dogajalo, da so dobivali pomoč tudi nekateri otroci, ki se lahko sami vzdržujejo.

Goriški okraj je sprejel svoj družbeni plan in proračun

Nova Gorica, 20. marca. — Na današnji seji Okrajnega ljudskega odbora Nova Gorica so najprej počastili spomin velikega revolucionarja in borca za socializem, pokojnega Moše Pijada, nato pa začeli razpravo o letošnjem družbenem načrtu in proračunu goriškega okraja. Po obrazložitvi predsednika Sveta za družbeni plan in finance tov. Lada Božića, ki je v izjavnem referatu obrazložil gospodarsko stanje, so ljudski odborništvi in načelni razpravi dajali svoje pripombe predloženemu osnutku družbenega načrta.

Osnutek je bil sad skrbne priprave in vzajemnega dela gospodarskih organizacij, ljudskih odborov, njihovih svetov in komisij ter političnih organizacij in je povsem v skladu s sedanji smernicami naše gospodarske politike za dvig blaginje prebivalstva. Po podrobnem razpravi o posameznih delcih so ljudski odborništvi predložili osnutek z manjšimi spremembami in dopolnitvami sprejeli na ločenih sejah obeh zborov. Razen tega so sprejeli tudi okrajni proračun.

M. D.

DNEVNA KRONIKA

Razgovor novinarjev s tovarišem Vladimirjem Krivicem

Ljubljana, 20. marca. — Danes dopoldne je v Klubu ljudskih poslancev govoril in odgovarjal na vprašanja novinarjev o komunalnem sistemu član Izvršnega sveta LRS Vladimir Krivic. Najprej je na kratko orisal razvoj delavskega in družbenega upravljanja pri nas, primerjal razvoj pri nas z razvojem drugod po svetu in poudaril, da je bil v naših pogojih, ko so proizvodna sredstva podružljena, možen hitrejši razvoj. Nakazal je tudi nekaj problemov, ki so trenutno najvažnejši v nadaljnjem razvoju delavskega in družbenega upravljanja, in poudaril, da so zlasti v zadnjem času bili na vseh področjih javnega življenja doseženi veliki uspehi, čeprav so nekateri organi družbenega upravljanja zelo mladi in bi bila pozitivna ocena njihovega dela še zelo težavna. Na koncu je tov. Krivic odgovarjal še na vprašanja, ki so mu jih postavljali prisotni novinarji.

Jugoslovanski gospodarstveniki bodo obiskali ZDA

V drugi polovici aprila bo odpotovala na obisk v ZDA jugoslovanska delegacija, sestavljena iz predstavnikov tistih gospodarskih panog, za proizvodne katerih se na ameriškem trgu posebej zanimajo. Delegacija bo vodil generalni sekretar Zvezne zunanjetrgovinske zbornice Ivo Barbačić. V ZDA se bo mudila mesec dni. S tem bodo naši gospodarstveniki vrnilo obisk ameriški gospodarski delegaciji, ki se je mudila v Jugoslaviji v času zagrebskega veleposlaništva. Obiskali bodo tudi newyorški veleposlanik, ki bo od 14. do 27. aprila in na katerem sodelujejo tudi jugoslovanska podjetja.

Trgovinska zbornica za Latinsko Ameriko

V začetku aprila bodo v Beogradu ustanovili trgovinsko zbornico za Latinsko Ameriko, v kateri bodo članovi vsa jugoslovanska gospodarska podjetja, ki so zainteresirana na trgovinski menjavi z deželami Latinske Amerike. Zbornica bo imela nalogo, skrbeti za pospeševanje jugoslovanske trgovinske menjave z Latinsko Ameriko, seznanjati uvoznike in izvoznike o spremembah na trgu in podobno. Lani je imela Jugoslavija trgovin-

ske stike s 14 deželami Latinske Amerike. Vrednost našega izvoza v te dežele je znašala 3.213 milijarde dinarjev, vrednost uvoza pa nekaj nad 5,5 milijarde dinarjev.

Odlikovanja predsednika Tita 22 jedrskim strokovnjakom

Podpredsednik Ljudskega odbora Beograda inž. Jovan Janković je včeraj izročil odlikovanja predsedniku republike Tita 22 sodelavcem Inštituta za jedrske znanosti »Boris Kidrič« v Vinči. Za dosežene uspehe pri raziskavah in delu na področju jedrskih ved so bili štirje sodelavci

tega inštituta odlikovani z Redom dela II. stopnje, ostali pa z Redom dela III. stopnje in medaljami dela.

Delegacija sovjetskih žena v Zagrebu

Delegacija sovjetskih žena, ki se mudi v naši državi kot gost Zveze ženskih društev Jugoslavije, je prispela v Zagreb na dvodnevni obisk. Članice delegacije so bile včeraj v tovarni trikotarje »Nada Dimić« in se zanimala zlasti za sodelovanje žena pri upravljanju podjetij. V spremstvu zastopnic ženskih društev Hrvatske so sovjetske delegatke obiskale rojstni kraj predsednika Tita Kumrovec.

Pri delu za šolsko reformo obvezne pouka v metodičnem pogledu, kar je vse šole velja v zadnjem času v Sloveniji prav poseben poudarek niže organiziranim šolam. To je nedvomno problem, vzgoje, s katerim se moramo resno ukvarjati in s katerim se bomo resno ukvarjali še desetletja. Niže organizirane šole, ki je takšna ostala zaradi redke naseljenosti v težavno dostopnih predelih, je nekakšno nujno zlo, ki se pojavlja povsod po svetu in terja svojske rešitve glede na kraj, število otrok in druge pogoje. Za reševanje te problematike je moč obrniti več poti (ki so tudi po svetu bolj ali manj preizkušene), kot so n. pr. centralne šole, internatsko življenje šolarjev, potujoče šole itd. Poseben problem so niže organizirane šole, ki so ostale takšne iz težnje po potujočanju (n. pr. Primorska). Ta problem je glede na šolsko omrežje lažje rešljiv; glede na odnose do ljudi (ki jim je okupator dal šole in danes še vedno ne čuti slabost take šole) pa je občutljiv politični problem, ki terja prepričljivo prakso. Kot rečeno, zadovoljiva rešitev tega problema je dolgotrajen proces.

Obstaja pa še izredno zaskrbljiv problem pri normalnih visoko razvitih šolah. Zaradi izredne gostote otrok v šolskem okolišu in zaradi pomanjkanja prostora obiskujejo otroci šole v izmenah. Mislim tu na tako imenovane »turnuse«, ki so pri javnosti manj zloglasni, kot to zaslужijo. Na tak način obiskuje šolo večina otrok. Toda medtem ko skušamo pri niže organiziranih šolah dvigniti raven izobraževanja in vzgoje, ga z izmenami potiskamo navzdol. Šolska reforma je za tak način šolskega življenja in dela praktično neizvedljiva in doseže le izboljšanje

V CK LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE SO SE POSVETOVALI O VPRAŠANJH UČENCEV V GOSPODARSTVU

Več strokovnih delavcev v šolske odbore

Pomožne službe otežkočajo gospodarski položaj domov učencev v gospodarstvu

V Beogradu je bilo včeraj posvetovanje o vprašanju učencev v gospodarstvu in šol s praktičnim poukom. Organiziral ga je CK Ljudske mladine Jugoslavije. Razen delegatov iz vseh republik so se sestanka udeležili predstavniki 40 industrijskih središč, zainteresiranih na teh vprašanjih.

Razprava o družbenem upravljanju v šolah je trajala skoraj vse dopoldne. Udeleženci posvetovanja so se strinjali v tem, da je družbeno upravljanje v šolah učencev v gospodarstvu in v internatih rodilo dobre sadove, zlasti v industrijskih šolah in v krajih, kjer so politične organizacije pomagale tem organom. Kar tiče socialno sestavo šolskih odborov, nekatere ankete kažejo, da so odbori izvolili največ strokovnjakov, zelo malo pa strokovnjakov in visokokvalificiranih delavcev, ki bi lahko s svojimi izkušnjami

SEJA PREDSEDSTVA CENTRALNEGA SVETA ZSJ

Razprava o osnutku nove uredbe o plačah v gospodarstvu

Beograd, 20. marca (Tanjug). Na današnji seji Predsedstva Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije so med drugim proučili osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah zveznega družbenega plana in osnutke nove uredbe o plačah v gospodarstvu.

Predsedstvo je sklenilo, da bo Zveznemu izvršnemu svetu pisмено sporočilo načelne in druge pripombe k osnutku odloka o spremembah družbenega plana, zlasti v zvezi z razdelitvijo skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Kar se tiče uredbe o plačah delavcev in uslužbencev v gospodarstvu, se sindikat docela strinja z večjo osamosvojitvijo delovnih kolektivov pri določanju plač in plačnih skladov, kakor je predvideno v predlagani uredbi. Sindikat pa meni, da bi bilo napačno, če bi z novo uredbo omejili sedanje funkcije in naloge sindikatov — pa tudi ljudskih odborov — pri sprejemanju ozioroma potrjevanju tarifnih pravilnikov.

Na današnji seji so poudarili, da bo treba v prihodnje zagotoviti 75 % namesto dosedanjih

60 % realne plače v gospodarstvu. Razen tega sindikat meni, da bi norm v podjetjih v enem letu ne smeli spreminjati, razen če gre za spremembo načina dela spriko nove mehanizacije in podobno.

šolam mnogo pomagali. Zato so predlagali, naj bi mladinske organizacije, na bližnjih novih volitvah šolskih odborov predlagale v odbore kar največ strokovnih delavcev, zlasti inženirjev in tehnikov.

Mnogo so govorili tudi o gmotnih razmerah v domovih učencev v gospodarstvu, o njihovem notranjem redu in vzgojiteljih. V krajšem poročilu, ki ga je prebral predstavnik Ljudske mladine Hrvatske, je rečeno, da je število pomožnih uslužbencev v teh ustanovah v primerjavi s številom vzgojiteljev nesorazmerno. Po podatkih iz Hrvatske pride na 3288 učencev samo 66 vzgojiteljev, na 8 učencev pa povprečno po en tehnik, tako da te pomožne službe otežkočajo gospodarski položaj teh ustanov.

Na popoldanskem zasedanju so udeleženci posvetovanja razpravljali o nagrajevanju in pogojih učencev dela v gospodarstvu, učnem načrtu in programu ter o nekaterih vprašanih ideološkega in političnega dela.

MALA STATISTIKA

0 zakonskih zvezah in otrocih

Ali veste, koliko zakonov sklenejo ljudje v naši državi na leto, v katerih mesecih in v kateri dobi starosti je sklenjenih največ zakonskih zvez, kdo najpogostejše stopa v zakon (neporočeni, vdovci ali ločenci) in koliko je ločitev? In še nekaj: kolikšna je povprečna starost žensk, ki stopijo v zakon, in njihova starost po zaporojstvu rojstev otrok?

Poglejmo, kaj pravi o tem statistika.

SKLENJENI IN LOČENI ZAKONI

● Leta 1948 je bilo sklenjenih 203.822 zakonov, 1950. leta 185.965, 1953. leta 167.940 in 1955. leta 161.602. Medtem ko je bilo leta 1948 ločenih 24.586 zakonov, jih je bilo 1950. leta 17.879, 1953. leta 16.013 in 1955. leta 19.287.

● Največ ljudi se poroči v novembru, februarju in januarju, najmanj pa v juliju in avgustu. Ločitve so najpogostejše po pet in po šest letih zakona, in sicer se največ ločujejo zakonce brez otrok (skoraj dve tretjini).

POVPREČNA STAROST OB VSTOPU V ZAKON

● Povprečna starost moških, ki stopijo v zakon, znaša v naši državi 26 let in 3 mesece. To poprečje je največje v Sloveniji (30 let) in na Kosovu ter v Mehiciji (28,7), najmanjše pa v ožji Srbiji, BiH in Makedoniji (po 25 let in 3 mesece). Na Hrvaškem in v Vojvodini znaša to

poprečje 27,3, v Črni gori 27,2, v Srbiji pa 25,6 let.

● Pri ženah so ti podatki in zaporedje drugačni. Ženske, ki se omožijo, so mlajše od svojih mož, kar je tudi razumljivo. Njihova povprečna starost znaša za svo državo 22,9 (Srbija 21,6, Hrvatska 24 let, Slovenija 23,9, BiH 22,8, Makedonija 22,7, Črna gora 22,3).

● Izmed 171.547 zakonov, sklenjenih leta 1954, je največ takšnih, kjer so se poročili ne- oženjeni moški z neomoženimi ženskami (146.101), nadalje ločeni moške z neomoženimi (6916), vdovci z neomoženimi (3776), neozženjeni z ločenimi ženami (3752), ločeni z ločenimi (3141), vdovci z vdovami (3054), najmanj pa je porok ločenih mož z vdovami (1259), vdovcem z ločenimi ženami (1613) in neozženjenih z vdovami (1931).

POVPREČNA STAROST MATER

Statistika pripoveduje tudi o povprečni starosti mater po zaporojstvu rojstev otrok:

● Proti otrok po vrsti 23,1 leta, drugi 25,7, tretji 28,1, četrty 30,3, peti 32,9, šesti 34,8, sedmi 36,3, osmi 37,5, deveti 38,4, deseti in več 40,7.

● Največ otrok pojivajo žene o svojem 23. in 24. letu. So tudi matere, ki jim je 15 let (348), pa tudi nad 50 let (663). Največ otrok prihaja na svet v januarju, marcu in septembru, najmanj pa v avgustu in juliju.

RAZMIŠLJANJA — KRITIKA — POLEMKA

Ali je možno uspešno delo ob šolskih izmenah?

Pri delu za šolsko reformo obvezne pouka v metodičnem pogledu, kar je vse šole velja v zadnjem času v Sloveniji prav poseben poudarek niže organiziranim šolam. To je nedvomno problem, vzgoje,

s katerim se moramo resno ukvarjati in s katerim se bomo resno ukvarjali še desetletja. Niže organizirane šole, ki je takšna ostala zaradi redke naseljenosti v težavno dostopnih predelih, je nekakšno nujno zlo, ki se pojavlja povsod po svetu in terja svojske rešitve glede na kraj, število otrok in druge pogoje. Za reševanje te problematike je moč obrniti več poti (ki so tudi po svetu bolj ali manj preizkušene), kot so n. pr. centralne šole, internatsko življenje šolarjev, potujoče šole itd. Poseben problem so niže organizirane šole, ki so ostale takšne iz težnje po potujočanju (n. pr. Primorska). Ta problem je glede na šolsko omrežje lažje rešljiv; glede na odnose do ljudi (ki jim je okupator dal šole in danes še vedno ne čuti slabost take šole) pa je občutljiv politični problem, ki terja prepričljivo prakso. Kot rečeno, zadovoljiva rešitev tega problema je dolgotrajen proces.

Obstaja pa še izredno zaskrbljiv problem pri normalnih visoko razvitih šolah. Zaradi izredne gostote otrok v šolskem okolišu in zaradi pomanjkanja prostora obiskujejo otroci šole v izmenah. Mislim tu na tako imenovane »turnuse«, ki so pri javnosti manj zloglasni, kot to zaslужijo. Na tak način obiskuje šolo večina otrok. Toda medtem ko skušamo pri niže organiziranih šolah dvigniti raven izobraževanja in vzgoje, ga z izmenami potiskamo navzdol. Šolska reforma je za tak način šolskega življenja in dela praktično neizvedljiva in doseže le izboljšanje

tita, odpor do hrane, slabitev telesa, ki se ob stalnem neredu razvira v večno zahtevnost ali v stalno nasilno hranjenje. (V nekem predelu Nemčije so ugotovili pri otrocih vrsto žlečnih bolezni, ki so doslej pojavljale le pri odraslih, in ugotovili, da so le-tim vzrok »turnusi«.) Tako oslabiljeno telo (ki ni vedno izraženo v otrokovi telesni teži) postane neodporno za vrsto bolezni, hkrati pa je enajšna osnova za zdrav duševni razvoj.

Ob otrokovi živahnosti in neposrednosti ne opazimo takoj, da je njegovo sprejemanje snovi, njegova sposobnost sklepanja in povezovanja in njegova pozornost pri dopoldanskem pouku drugačna na kot pri popoldanskem pouku. Dober šolnik pa nam bo lahko povedal, da mora snov, ki jo je posredoval popoldan, veliko pogostejše obnavljati, kot pa snov, posredovano pri dopoldanskem pouku. Starši, ki preko otrok spremljajo potek življenja v šoli, pa pripovedujejo o velikih razlikah v otrokovem doživljanju dopoldanske ali popoldanske šolske ure. Znanje, ki ga otrok dobi v šoli z eno izmeno, je za tretjino manjše, kot bi ga lahko v istem času dobil brez šolske izmene. Vzgojni efekt pa je še manjši.

Pestrost šolskega življenja pri pouku v izmenah odme. Šolski prostori so enemu otroku odprti, ali samo dopoldan ali samo popoldan. Šolnik nima možnosti sistematično razvijati zaznanih otrokovih sposobnosti, ne more zadostiti njegovemu interesu, ne more se odzvati njegovemu veselju za aktivno udejstvovanje na mnogih področjih. Poleg tega ob takem načinu učilnica otroku ne more biti dom, slovanju šol in s tem zdravemu razvoju

Kulturne

VESTI

SPORAZUM MED NAŠIMI IN POLJSKIMI ZALOŽBAMI O SODELOVANJU

Delegacija Zveze založniških podjetij Jugoslavije je sklenila s predstavniki Direkcije poljskih založb v Varšavi sporazum o sodelovanju v založništvu med obema državama.

Sporazum, ki je potrjen kulturne konvencije, sklenjene leta 1954 med vladama Poljske in Jugoslavije, predvideva medsebojno sodelovanje v prevajanju del, pomoč v opremljenosti enciklopedij, slovarjev in monografij, zamenjavo sodelavcev založb zaradi koordinacije dela itd. Prav tako predvideva sporazum tudi sodelovanje pri propagiranju knjig, za kar so predvideli razstavo poljskih knjig v Jugoslaviji in razstavo naših publikacij na Poljskem.

AKTIVNOST GALERIJE LIKOVNIH UMETNOSTI NA REKI

Reška Galerija likovnih umetnosti bo letos priredila nekaj kvalitetnih domačih in mednarodnih razstav slikarstva, kiparstva in grafike. Zveč konec tega meseca bo v prostorih reške galerije otvoritev mednarodne razstave umetniškega plakata, za kateri bodo razen Jugoslavije sodelovale tudi Avstrija, Nemčija, Francija, Holandija in še nekatere druge države. Skupno bo razstavljenih okrog 70 del.

S pomočjo Sveta za znanost in kulturo LR Hrvatske in Komisije za kulturne stike s tujino iz Beograda pripravljata reška galerija veliko razstavo sodobnega hrvatskega slikarstva, ki naj bi jo odprli aprila letos v Erlangenu v Zahodni Nemčiji. V zvezi s tem razstavo bomo pri nas, na Reki in še v nekaterih drugih mestih, videli prihodnje leto razstavo sodobnega slikarstva in kiparstva Zahodne Nemčije. Na razstavi v Erlangenu bo razstavljalo svoja dela 28 najboljših hrvatskih slikarjev in 12 kiparjev.

Razen gornjih razstav pripravlja Galerija likovnih umetnosti na Reki v svojih prostorih retrospektivne razstave Eda Martića, Ignata Joba in Dušana Džamonje. Vse te razstave bodo letos poleti.

USPEH PIANISTKE DUBRAVKE TOMŠIČ V NEW YORKU

Ameriška časopisna kritika zelo poveljno ocenjuje koncert mlade slovenske pianistke Dubravke Tomšič, ki ga je priredila 10. marca v veliki koncertni dvorani v New Yorku Carnegie Hallu. Dubravka Tomšič, ki se šola v ZDA, je na tem koncertu izvajala dela Bacha, Beethovna, Brahmsa, Chopina, Ravela, Debussyja in Liszta. Kritiki »New York Timesa« meni, da nesporn talent obljublja Dubranki Tomšič lepo umetniško bodočnost zrelega pianista. Isti kritik omenja »najboljno tehniko« in resnično poetičnost predvajanja Dubravke Tomšič. Dubravka Tomšič je sedaj stara komaj 16 let in bo letos končala svoje šolanje v ZDA.

prekinjeno delo (na tabelski sliki, flanelografu, peskovniku, pri modeliranju itd.). Mora biti vedno znova obnavljano in pravljeno za nadaljevanje. Vsa skrb za zunanje oblike, ki ustvarjajo medsebojne kolektivne odnose, je sproti učenju. bena, še tako dobro reformirana šola ne bi mogla dati ob izmenah otroku to, kar mu gre in kar mu družba lahko in mora dati.

Pa si zamislimo pouk v dveh ali celo treh izmenah! Tu lahko govorimo o skrajšanem pouku; o obvezni šoli kot tečaju. To je hromitev otrokovega razvoja. To nam v perspektivi daje lahko le telesne šibke in duhovno omejene mlade starčke, ki že s prvim dnem šolanja stopajo v proces tekočega stroja. V tem je otrok na niže organizirani šoli pred otrokom, ki opravlja »sihte«. Zato bi morala biti prva zahteva vsake uspešne šole: omogočiti otroku ustrezne delovne pogoje. Ti pa izključujejo »turnuse«.

Zivljenje odraslih, ki so vsaj v glavnem telesno in duševno že oblikovani, ob delovnih izmenah ni izpostavljen nevarnostim, ki pretijo otroku. Pa si ob tej stiski za prostor zamislimo poslovanje ustanov v izmenah. To ni tako neizvedljivo, kot se na prvi pogled zdi. Dve ustanovi s približno enako zahtevno po prostoru, zasedbi bi lahko uradovale v eni izmeni. Delo bi teklo. Razvoj uradnikov ne bi bil ogrožen. Prostor bi se sprostil. Marsikatero zgradbo bi lahko spremenili v šolo. In vendar nam je tako rečeno: vsako eno utiramo pot rednemu poslovanju ustanov. Se z večjo zamisljivostjo bi morali utirati pot rednemu poslovanju šol in s tem zdravemu razvoju

Marica Dekleva

Nixon

Rabat, Akra, Monrovia, Entébe, ki jih ločijo od naše dobe. Zato jim je bilo običajna in ustaljena, privlačna pozornost sveta. Prvič v kateri se je zadnje tedne ustavil podpredsednik ZDA, Nixon v okviru svoje bolj ali manj bliskovite afriške turneje.

Nixonova turneja je prav zato, ker ni bila običajna in ustaljena, privlačna pozornost sveta. Prvič v kateri se je zadnje tedne ustavil podpredsednik ZDA, Nixon v okviru svoje bolj ali manj bliskovite afriške turneje.

Očitno je, da ima sedanja dejavnost Amerike v Afriki in njeno dejavnost, da pripada ta celina predvsem Afrikanom, svoje globoke korenine v zgodovini, ki jih ni mogoče izbrisati. V sedanjosti, ki jih ni mogoče izbrisati.

Maršal Žukov o atomskem orožju

Moskva, 20. marca (Tanjug). — Obrambni minister maršal Žukov je govoril na splošnem vojaškem posvetovanju predstavnikov sovjetske vojske. Po njegovem je napadeno misliti, da bi v primeru vojne ne uporabili atomskega orožja. Pripomnil je, da atomsko orožje že zdaj zamenjuje in da bo v prihodnje domala povsem zamenjalo dosedanje običajno oborožitev, če ne bo prepovedano. V primeri velikega spopada bi atomsko orožje nedvomno uporabili kot glavno orožje. Maršal Žukov je poudaril, da je bilo kemijsko orožje v minuli vojni samo dodatno orožje, vtem ko bo atomsko orožje zdaj glavno. Zato morajo sovjetske oborožene sile izpolniti obrambo pred napadom z atomskim orožjem.

Vloga Ljudske fronte

na Češkoslovaškem v zvezi z bližnjimi volitvami krajevnih oblasti

Praga, 20. marca (Tanjug). V Pragi je bilo danes zasedanje Centralnega odbora Narodne fronte, v kateri so razen KPČSR Socialistična in Narodna stranka, Stranka slovaške preporoda, slovaška Stranka svobode in razne množične organizacije. Na zasedanju so proučili vprašanja v zvezi z volitvami v ljudske odbore, ki bodo 19. maja. Sekretar CK KPČSR Antonin Novotny je izjavil, da je po mnenju KP obstoj Narodne fronte še nadalje nujen. Opozoril je na potrebo po budnosti Narodne fronte, ker v tujini pripravljajo sovražno dejavnost proti CSR. Zavzel se je za to, da bi se povečala vloga ljudskih odborov. Ti so premalo povezani z ljudmi. Nove pristojnosti, ki so jih v zadnjem času dobili ljudski odbori, pa ne pomenijo, da so centralne oblasti pripravljene opustiti centralizirano vodstvo planskega gospodarstva in »demokracije centralizem«. Najvažnejši mednarodni problem za CSR pa je oboroževanje Zahodne Nemčije.

KONFERENCA DELAVSKIH PREDSTAVNIKOV PEKINSKEGA TRAMVAJSKEGA PODJETJA

Kitajci preizkušajo posebno obliko delavskega vplivanja na upravljanje podjetij

Peking, 20. marca (Nova Kitajska). Tu je bila konferenca delavcev in uslužbencev pekinskega tramvajskega podjetja, na kateri so izvolili nov upravni odbor, sestavljen večinoma iz delavcev. To je prvi vidni korak v smeri preučevanja možnosti, da bi kitajskim delavcem zagotovili več pooblastil in možnosti v upravljanju gospodarskih podjetij. Pekinsko tramvajsko podjetje je eno izmed petih državnih podjetij, v katerih delajo takšne poskuse.

V času zasedanja konference delavskih predstavnikov bo imel upravni odbor po statutih naslednja pooblastila: nadzorovati delo uprave podjetja in izpolnjevanje državnih direktiv, sklepanje in načrti podjetja v raznih tehničnih in finančnih vprašanjih, volitev direktorja in njegovega pomočnika in presoja njunih poročil o poslovanju podjetja, obravnavanje organizacijskih vprašanj ter sprejemanje pravil in predpisov o mezdah, nagradah, varnosti delavcev pri delu, napredovanju v službi itd.

Sedanje pristojnosti upravnega odbora se razlikujejo od prejšnjih. To institucijo so namreč ustanovili takoj po osvojitvi dežele, toda upravni odbor je imel ves ta čas le posvetovalni značaj, ne pa izvršilnega, in bil je začasn, ne pa stalni organ konference delavskih predstavnikov.

O izkušnjah pekinskega podjetja v razvijanju delavskega upravljanja bo obveščena centralna vlada.

Prizor z volitev v Indiji, ki pritegujejo vedno večjo udeležbo

Komisar za begunce Lint v Beogradu

Beograd, 20. marca (Tanjug). V Beograd je danes prispel z letalom iz Zürich visoki komisar OZN za begunce August Lint.

POLITIČNA ZAOSTRITEV

v Trstu v zvezi s stavko v mestnem podjetju ACEGAT in njegovo upravo

Trst, 20. marca. Danes bo preteklo 17 dni, odkar so začeli stavkati uslužbenci mestnega podjetja ACEGAT, ki oskrbuje lokalni osebni promet ter dobavlja mestu plin, vodo in elektriko.

Vračajo se na Madžarsko

Horgoš, 20. marca (Tanjug). Na obmejnem prelazu pri Horgošu se je danes vrnilo na Madžarsko 375 beguncev, med njimi 17 otrok. Doslej se jih je vrnilo skupno 1787.

Repatriaciji so prisostvovali člani jugoslovansko-madžarske komisije za repatriacijo jugoslovanskega predstavnika Milan Milanov, zastopnik madžarske vlade Mihaly Hegedis in opazovalec komisariata OZN za begunce Richard Anderregg.

Pred člani te komisije in Richardom Anderreggom so begunci v sprejemnem centru v Srbobranu včeraj ponovno izrazili željo, da bi se vrnil domov.

EKSPLOZIJA SMODNIŠNICE

Takoma, 20. marca. (AP). V Fredericsonu v ZDA je eksplozivna tovarna smodnika. Po dosedanjih podatkih so bili ubiti štiri ljudje. Koliko je bilo ranjenih, še ne vedo.

Čeprav je bilo v teh dneh nič koliko sestankov med predstavniki sindikatov in najrazličnejšimi organi, ki bi lahko odločilno posegli v spor, je do kakršnega koli sporazuma še daleč.

Stavka in vprašanje ACEGAT sploh se ne kaže samo v tem, da trolejbusi, avtobusi in tramvaji že 17 dni tičijo v remizah, temveč je to vprašanje sprožilo politično razgibanost, ki je dosegla višek na zadnji seji mestnega sveta, ko je občinski odbor z enim glasom večine dobil zaupnico in so bili na ta način preprečeni imenovanje komisarja ter nove občinske volitve.

Pričakovali so, da bo po tej seji, na kateri so se odločili za podžrežitev tramvajskih voznih, spor z uslužbenci podjetja, ki terjajo višje plače v skladu s pogodbenimi, kakor veljajo po Italiji, dokončno rešen. Toda oblasti so kot pogoj za posredovanje in nadaljevanje razgovorov postavile pogoj, da mora stavka takoj prenehati. Sindikati v to sprčo slabih izkušenj niso privolili.

Zdaj so predstavniki skupin KP, Socialistične stranke, Gibanja ljudske enotnosti v mestnem svetu ter Gruber-Bencova spre-

jeli skupno resolucijo, v kateri se solidarizirajo z delavci. V drugi resoluciji levičarske opozicijske stranke obsojajo dejstvo, da je župan Bartoli na zadnji občinski seji prekršil jasne obveznosti, ki jih je slovesno sprejel, da bo namreč pripustil v upravno komisijo podjetja ACEGAT ljudi, ki jih bosta določili levičarska in desničarska opozicija. S tem je spet uveljavil nesprejemljive kriterije politične diskriminacije, ki so veljali pod prejšnjo mestno upravo. Proti tem kriterijem se bo opozicija spet odločno borila.

Razen tega je Gibanje ljudske enotnosti objavilo še posebno izjavo, v kateri obsoja namero po zadržitvi stavke z odlaganjem sporazuma in gospodarskim pritiskom. Gibanje je zbralo 30.000 lir za podporni sklad stavkujočim ter pozvalo prebivalstvo na pomoč.

Vprašanje ACEGAT je končno tudi prejudiciralo vprašanje socialistične združitve v Trstu, kar je prišlo do izraza v posebni izjavi Socialistične stranke. Stranka namreč meni, da bi nadaljnje sodelovanje socialnih demokratov v občinskem odboru utegnilo škodovati socialistični združitvi.

TUNIŠKA PERSPEKTIVA

Mahgreb — država vse Severne Afrike

Iz svojih načrtov o ustanovitvi države Mahgreb Burgiba ne izvzema Francije in Francozov. Njegovi načrti o severnoafriški federaciji s Francijo še daleč nimajo zgolj namena, da bi pomirili Pariz. Ob vsaki priložnosti, kadar le more, pojasnjuje Burgiba svojim rojakom, da tu ne gre za nobeno taktiko, da je to vsakdanja potreba Tunizije. Bil sem zveren, ko so delili zemljo ljudem, ki je niso imeli: Burgiba je srdito nastopil proti nekemu guvernerju, ki je hujskal na maščevanje nad Francozi. Povezava s Francijo, njen vpliv na kulturnem in ekonomskem področju — s pogojem, da so francoski in tuniški državljani ter enakovredni v tuniški republiki enakovredni — je po njegovem mnenju poročilo, da se bo Tunizija razvila v moderno državo, da bo na tleh Mahgreba na vzhodno cepljena zahodna kultura.

Mahgreb ni samo bodočnost Severne Afrike, to je tudi njena preteklost, pravi Burgiba. Maroko, Tunizija in Alžir ter Libija so nekoč že bili državna celota, ki je razpadla v dobi propadanja.

Macmillan na Bermudih

Kindley Field, 20. marca (Reuters). Britanski ministrski predstojnik Macmillan, ki ga spremlja zunanji minister Selwyn Lloyd, je danes prispel na Bermude.

Ob prihodu je Macmillan izjavil, da bodo bermudski razgovori z Američani zelo koristni in da bodo znatno prispevali k prijateljstvu in sodelovanju med Veliko Britanijo in ZDA.

Nocoj pričakuje tudi predstojnika Eisenhowerja, ki je z ladjo na poti na Bermude.

Severne Afrike. Razdrobljena pod udarci francoskega kolonialnega imperija se združuje zdaj, ko se kolonializem umika pred prebujenim arabskim svetom; to prebujenje je eden najpomembnejših pojavov dobe, v kateri živimo. Toda vtem ko Mahgreb zavrača Francijo Julesa Ferrija, jo z veseljem sprejema brez kolonialnih težnj. Če je Mahgreb potreben Franciji, je Francija potrebna Mahgrebu — s pogojem, da svobodni in suvereni državi enakopravno sodelujeta.

To je smisel Burgibovega pojasnjevanja več tuniških in enemu jugoslovanskemu novinarju, našemu sodelavcu, med razgovorom v njegovem domu v Saidi pri Kartagi. To mi je razlagal tudi, ko sva ostala sama in je odgovarjal na moje vprašanje o možnosti za takšen razvoj arabskih dežel po poti njihove neodvisnosti, ki ne bi pomenil neopogibne nevarnosti za mir na svetu, in o perspektivah razvoja Tunizije.

»Za samo dejstvo, da so se arabske dežele osvobodile kolonialnega zatiranja in krenile po trdno začrtani poti neodvisnosti, najsi še tako netižno vznemirjanje in nezadovoljstvo njihovih prebivalcev, je še eno poročilo več za mir glede na to, da žarišča odprtih oboroženih spopadov ugašajo. Nekateri arabske dežele so si že pridobile neodvisnost, kar je napravilo konec bojev v tem delu sveta. Seveda imamo v tistih deželah, ki so jim pripoznale neodvisnost šele po dolgotrajnem boju, še vedno opraviti z ostanki kolonialnega režima in z ljudmi kolonializatorskega kova, ki netižno vznemirjanje in podžigajo nezaupanje, kar ni majhna nevarnost za mir. Na drugi strani se bje v nekaterih arabskih deželah še zmeraj vojna prav zato, ker kolonialni nazor še zmeraj na moč

deluje in skuša ohraniti režime, ki jih je čas že povozil. Prepričan sem, da bo mir na svetu utrjen tedaj, ko bo želja po gospodarskem prepustila mesto spoštovanju človekove osebnosti in njegovega dostojanstva in ko se bo okrepila solidarnost med narodi.

Naša perspektiva je ta, da načrte o našem razvoju v celoti vskladimo z ostalimi severnoafriškimi narodi. Severna Afrika je zemljepisno in zgodovinsko nedeljiva celota. Vsi mi smo isti narod, dolgo časa smo bili ista država in med nami so zrasle pregrade šele v dobi propadanja. Toda to skupnost bo moč obnoviti samo če bodo ti narodi svobodni, šele tedaj, ko bodo vsi — Tunizija, Maroko, Libija in Alžir — postali neodvisni in suvereni. Za zdaj zavira razvoj v to smer dejstvo, da alžirski narod ni sam svoj gospodar. Prepričani pa smo, da bo to nekoč postal in da bo ta severnoafriška celota sodelovala s Francijo. To sodelovanje bo trajno glede na to, da je bilo doseženo po svobodni volji vseh članic.

Seveda bomo z veseljem sodelovali tudi z ostalimi sredozemskimi državami in narodi, s katerimi čutimo globoko solidarnost. Med temi prijateljskimi deželami je tudi Jugoslavija, s katero bomo vsak čas dokončno uredili redne diplomatske stike.

Zaškatne ceste, ki peljejo od Saide proti Tunisu, je bilo videti na vzpetinah Kartage obrise ruševin tiste civilizacije, ki jo je pokončala zadnja punska vojna. Zadnja? Spodaj pod cesto, na morski obali se je vzpenjala bela bejeva palača, v kateri je Francija naposled priznala Tuniziji pravico do neodvisnosti. Toda komaj po letu dni so se tuniške perspektive razširile: Mahgreb — Bogdan Pešić

Od Messine do Palerma

JANKO JERI

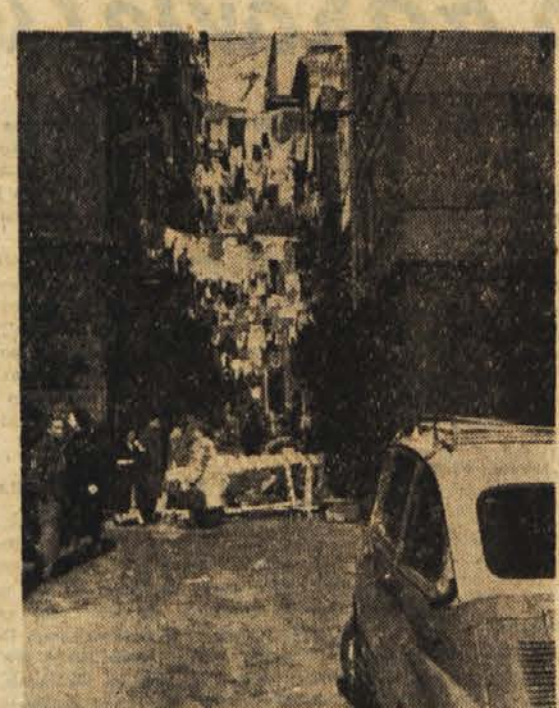
Vseh devet dni potikanja po Kalabriji in Siciliji sem bil v najlepših odnosih z vremenom; včasih kak oblaček, drugače pa zelo toplo južno sonce. Mesec dni manj dušeče ljubljanske megle (na Siciliji sem sletel v prvi polovici februarja). Opoldne bi najraje domačini niso bili tako »vroči« in še niso odločili zimskih površnikov.

V Messini se imel dve uri časa. Mesto se še ni prebudilo. Zavil sem proti tržnici. Ondod je bil jutranji promet že v polnem razmahu. Slika je bila res peštra: razstava Fiatov vseh modelov in vrst za dvajset let nazaj, natovorjeni oslijužnjakov, izrezljani značilni sicilijski vozovi na dveh visokih kolesih, do vrha naloženih z zelenjavo in sadjem.

Vršč, jutranji smeh in prepri. Okoli malega »camioncina« in oslovke vprege huda gneča. »Nesreča« pa ni bila huda. Avto je dobil nekaj novih prask na srednjem blatniku, iz voza pa se je razsul zaboj limon. Sicilijski temperament ni zmanj tudi v Italiji prislovičen. Lastnik ni pobral razsutih limon, marveč je v dolgi vilne in božje kazni. Takoj sta nastala dva tabore. Slednjič je od nekod prišel tudi mož poštave in razsodil: lastnik oslovke vprege naj pobere razsute limone, šofer pa z malo barve premaže poškodovani blatnik. Posredovanje je bilo uspešno, le oslička je »vrglo iz ravnotežja« in šele po daljšem, otipljivem prigovarjanju je privolil, da potegne cizo z mesta »nezgode«.

Tak sprehod po trgu ne nudi užitka le sladokuscem, marveč tudi estetom. Še tako mojstrsko nastaviteljstvo ne more prekositi mavričastega spektra barv: pisano cvetje, pomaranče,

AFRIKA V ITALIJI

Dva svetova na Siciliji: tesna, s perilom zasenčena ulica, ki so jo že zgradili, da vanjo vendar ne bi začel — niti kak »Fiat 1100«

zelenjava, limone, vse razporejeno z okusom, mikavno in skladno. Prijeten dialekt z razvlečenimi vokali, fantje, ki bi se radi postavili pred širšim občinstvom s svojo pevsko sposobnostjo, naravnim darom, ki Sicilijscem ni bil skopo odmerjen. Sicer pa, kaj bi bilo, če bi bili ti ljudje severnjaško črnogledi. Nemara tedaj res ne bi bilo moč držati sprčo vseh mogočih vsakdanjih tegob.

»Vlak sonca« (ekspres) v dobrih treh urah premaga razdaljo od Messine do Palerma. Vabljiva, raznolika pokrajina je kot nalašč ustvarjena za turizem. Sicilci so se tega nekam kasno spomnili. Šele po zadnji vojni so začeli sistematično propagirati svoje naravne lepote. V Rimu sem na glavni ulici proti železniški postaji našel sedemnajst lepavok, ki so vabili: Obiščite Sicilijo, naši boste simbioza sonca, morja, naravnih lepote, antike. Del pokrajine sem videl iz vlaka: peščena plaža, ki se položno spušča v morje, oljčni grški, limonovi in pomarančni nasadi, ruševine grških in rimskih templjev, sarsanskih, španskih in drugih gradov. Lepo urejene železniške postaje so prijetna značilnost Italije. Vseeno je, ali gre za sodobno, veličastno razsežno rimsko »Termini« ali pa za postajo srednjevelikega mesteca, na kateri se »rapid« še ustavi. Vse so mi bile všeč razen milanske, ki me je odbijala s svojo votlo pompoznostjo in neokusnim kičem. Sicer pa drugače nobene slabe besede o italijanskih železnica, prijaznih spredelnih, ki ne dramijo ljudi iz spanja, da bi pregledali vozovnice. Ne vem pa, če ta obzirnost

velja za vse, ali samo za tiste, ki jih imajo za tuje.

Palermo. Oménil sem že splošno zemljepisno razdelitev Apeninskega polotoka. Dodal bi samo: tako kot »italijansko Švico« (Piemont) imamo tudi »italijansko Afriko«. Ne morda tisto, na katero sem se spomnil v Rimu, ko sem si ogledoval »kolonialni muzej« tik zoološkega vrta. Ne, če ravno je na Jugu še kar precej nostalgije za »afriškimi pohodi« in to ne samo med tistimi, ki volijo MSI. Toda to le v mimogrede, ker je resnična »italijanska Afrika« Sicilija.

Ceprav imata Neapelj in Palermo mnogokaj skupnega, kot so na primer tesne ulice, polne razobešenega perila, kjer ljudje kuhajo, spijo, skratka dobesedno živijo na ulici. Toda vseeno je to drugi svet zaradi temperameta, navad. Sicilci so najprej Sicilci in šele nato Italijani. Takoj po anglo-ameriški okupaciji (leta 1944) se je zelo razmahnilo separatistično gibanje. V Rimu so takrat sprevideli, da po starem ne gre več, in Sicilija je dobila regionalno avtonomijo, ki jo ljubosumno čuva. Neredko pride zaradi tega do ostrih besed med Rimom in Palermom. Sicilci ne popuščajo. V večini primerov mora Rim žrtvovati nekaj centralističnega prestiža na olrtarju »sicilijskega nacionalizma«, kakor ga nekateri imenujejo.

Morda je eden izmed razlogov, da se je nekdanj mačehovski odnos do tega največjega italijanskega otoka v povojnih letih skoraj bistveno spremenil. Drugi trdijo, da bi Sicilci lahko postavili spomenik svojemu rojaku, notranjemu ministru v vseh De Gasperijevih vladah in kasneje tudi predsedniku vlade Scelbi, ki baje tudi na teh dveh mestih ni zatajil svoje »siciliske duše«. Toda, kar je moč le v pišči meri trditvi o Kalabriji, je moč zanesljivo zapisati o Siciliji: v zadnjih desetih letih je dežela pomembno napredovala na vseh področjih.

UTRINEK IZ INDUSTRIJALIZACIJE

Z NAŠIM AZBESTOM skozi ogenj skrivnosti

O stragarskem kamnu, ki so ga na Količevem spremenili v papir in lepenco, in drugem

Ste že kdaj slišali, da je o majhnem srbskem kraju Stragari, nedaleč od Topole, napisanih za zelo zajeten leksikon knjig? Bržčas ne! Te neznane knjige domačih avtorjev opisujejo do podrobnosti enega najbogatejših nahajališč azbestne rude ter načrte za njeno predelavo.

Zavoljo stragarske rude so pred leti hrumeli čez Atlantič motorji posebnega letala. V njegovem trupu je bila ena sama tona stragarske rude, to- na, ki naj bi naposled raz- pršila dvome in nezaupanje v stragarski azbest. Se danes ni jasno, ali Amerika — ta vo- dilna sila v predelavi azbe- sta na svetu — ni znala ali

Jugoslavija je med redkimi deželami, ki ima azbest, in to celo letevico, za vse potrebe da- našnje industrijske tehnike. Naj- več azbestnih vlaken pridobiva vsako leto Kanada in Sovjetska zveza, predelovalna industrija az- bestnih vlaken pa je razen v Združenih državah Amerike raz- vilita zlasti v Zahodni Nemčiji, Sovjetski zvezi, Angliji, Italiji in Franciji.

BOGATIJA BREZ VREDNOSTI DOBIVA CENO

Bogatija brez vrednosti! To je bil naš azbest. Hudi so bili tuji in celo domači dvomi, če bo iz njega moč dobiti vlakna, ki bodo ustrezala tehničnim po-

vod za raziskavo materiala in konstrukcij. Njegovi strokovnjaki so izdelali številne predelovalne postopke, ki omogočajo prve za- četke izkoriščanja bogastva. Zla- sti podrobno so preštudirali pro- blem stragarskega kamna. Izku- šnje, ki so jih pridobili pri tem študiju, so zdaj velike vrednosti za našo celotno azbestno indu- strijo.

Cena stragarskih vlaken je znašala do nedavnega sto dinar- jev za kilogram. Zboljšana pre- delava stragarskega kamna je imela za posledico, da so Zdu- žene države Amerike pred krat- kim same od sebe povisale ceno za 10 dolarjev pri toni. Cisto bli- zu Ljubljane, na Količevem, pa so zvišali vrednost stragarskega kamna še za 5-krat toliko. V so- delovanju s kolektivom Zavoda za raziskavo materiala in kon- strukcij so začeli izdelovati iz te surovine azbestno lepenco in pa- pir. Tovarna na Količevem bo v prvem obdobju izdelovala 600 ton tega važnega zaščitnega izdelka azbestne predelovalne industrije, pozneje pa še enkrat toliko.

RUJISTE — RUDNIK ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO

V dosedanjem razvoju azbest- no predelovalne industrije smo osvojili med drugim proizvodnjo tesnil za eksplozijske motorje in parne stroje, raznih mas, ki slu- žijo v kemični industriji, pri fil- tracijskih in oksidacijskih po- stopkih, imamo industrijo za- vornih oblog za avtomobile, dvi- gala in težke bagre... To je lep napredek, toda uvoz nas stane največ na področju tekstilnih iz- delkov iz azbestnih vlaken. Tudi tehnična uporaba azbesta je v tekstilni industriji najtežji pro- blem predelovanja.

Skrivnostni azbest! Zopet so bila zaprta vrata tujih tovarn. Zapadle so številne stipendije or- ganizacij Združenih narodov... Poročilo o rešitvi tega zama- tanega tehničnega problema je značilno kratko in pusto:

»Raziskovanja v labora- torijih Zavoda za raziskavo ma- teriala in konstrukcij v Ljub- ljani ter praktični preizkusi v industriji filca, Nikodije Stojanović-Tatko v Prokuplju so pokazali, da za tekstilne izdel- ke iz azbesta v celoti ustreza poleg stragarskega tudi dolgo- vlaknati azbest iz rudnika Rujište na Kosovskem polju.«

Koliko truda in prizadevnosti skrivajo v sebi te skromne besede! Drag je azbest iz Rujišta za- radi raztresenosti nahajališč, zato je tem več vredno, da ga bomo lahko uporabili za zahtevnejše potrebe in dražje izdelke.

SE DVA STA PRISLA V OSPREDEJ

Čedalje večje potrebe so pre- maknile v sprednje rte naše az- bestne fronte tudi rudnik v Kor- laču v Ibarski dolini in rudnik v Bosanskem Petrovom selu. Ta

dva rudnika proizvajata pred- vsem vlakna za solonitno indu- strijo.

Razgovarjamo se z enim vid- nejšim strokovnjakom na področju azbesta inž. Marijanom Ferja- nom. Dobršen del tistega zajet- nega leksikona o stragarski rudi, ki smo ga ugledali v njegovi pi- sarni, je izšel izpod njegovega peresa. Soudeležen je tudi pri mnogih tehnoloških postopkih, ki streme k enakovrednosti in cim- boljši uporabnosti našega az- besta.

Vprašali smo, ali so bili pri dosedanjem delu in študiju az- bestnega problema v naši državi doseženi kakšni izsledki, ki bi bili lahko pomembni tudi izven naših meja.

Odgovor je bil pritrdilen in zopet značilno kratek:

»O tem še ni moč ničesar po- vedati, morda sčasoma, to ne gre od danes do jutri!«

Pri nas nastaja in se krepi azbestna borza. Posrednik denar- ja in bogastva pa v tem našem azbestnem primeru ni denar, am- pak sta to za sedaj predvsem znan- ost in delo. Visoko so zlicitali ti naši ljudje iz rudnikov razvi- jajoče se predelovalne industrije vlaken in ne nazadnje iz našega Zavoda ceno jugoslovanske az- bestne rude — še višje jo je moč!

J. K.

Kakovostno blago in servisne delavnice

Mnenja proizvajalcev o trgovini in potrošnikih

Dobro blago lahko najde kup- ce. Tako bi lahko na kratko izrazili zaključek posvetovanja Elektrotehničnega društva in elektroindustrijskih podjetij Slo- venije, ki je bilo nedavno v Ma-

riboru. Očitkov trgovini in po- trošnikom zaradi kupovanja uvo- ženega blaga je bilo slišati zelo malo, mnogo pa so razpravljali o lastnih slabostih, ki odvrčajo ljudi od nakupa njihovih izdel- kov. Temu je sledila cela vrsta nalog, s katerimi bodo povečali ugled domačih proizvodov.

DOBRO BLAGO IN USTREZNE CENE

Potrošniki in trgovci niso za- postavljali domačih električnih aparatov samo iz neke muhav- sti in poveljevanja vsega, kar je uvoženo, temveč največkrat iz upravičenih razlogov. Podjetja so mnogokrat poslala v trgovine nepreizkušene aparate z raznimi napakami. Ker v prodajalnah ni- majo prostora za preizkušanje, se je zgodilo, da je kupec dobil aparat, ki ga brez popravila ni mogel uporabljati.

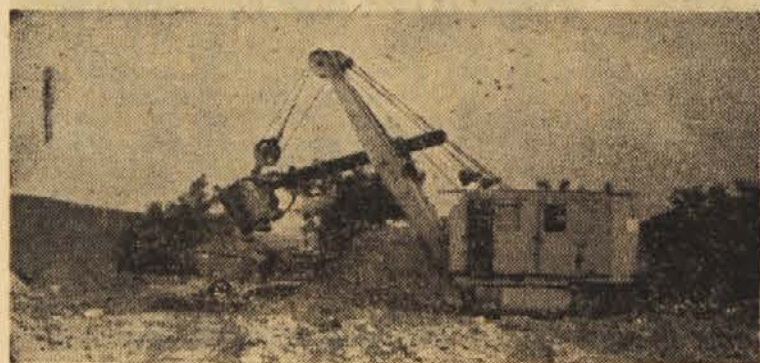
Zaradi mnogih napak so bili potrošniki upravičeno neznan- ni in so rajši kupovali izdelke pre- izkušenih znamk. Saj so tudi z inozemskimi aparati bili zado- voljni samo takrat, če so bili res dobri, drugače pa so jih vrnili trgovini. To pomeni, da se niso ozirali toliko na domačo ali inozemsko znamko kot na ka- kovost. Zato bo morala naša elektroindustrija uvajati za svo- je izdelke kakovostne znamke. Takim znamkam bi potrošniki kmalu zaupali, ker bi se pre- pričali, da komisija odobri znam- ko šele takrat, ko ugotovi, da aparat ustreza v celoti.

NACRTNA PROIZVODNJA

Zaradi trenutnega velikega povpraševanja po nekaterih vr- stah gospodinjskih električnih aparatov bi skoraj kmalu prišlo do prenasitenosti tržišča. Mnoga podjetja so namreč načrtovala proizvodnjo enakih aparatov, ne da bi se med seboj pomnila in upoštevala kupno moč potroš- kov. Ta nevarnost je v glavnem odstranjena z ustanovitvijo skup- nosti za proizvodnjo gospodin- jskih aparatov, ki so v vsej državi samo tri in ena od teh je v Mariboru.

ZDRUŽENA SERVISNA SLUŽBA

Potrošniki bodoraje kupovali gospodinjske električne aparate, če bodo dobili garancijo in če bodo lahko dali popraviti razne okvare tudi po izteku garancije. Doslej so bili skoraj popolnoma odvisni od raznih obrtnikov in teh je še pre malo. V Mariboru je odstotek obrtnikov elektro- tehnične stroke na število pre- bivalcev za polovico manjši kot pred vojno, čeprav je aparatov v drugih mestih. Raznih delov na nadomestilo hitro pokvarljivih pa skoraj ni moč dobiti. Nekatera podjetja, kot Hidro- montaža v Mariboru in Tovarna termoelektričnih proizvodov v Bistrici, so ustanovila v večjih mestih servisne delavnice za svoje aparate. Teh pa je pre- malo in bi potrošnikom bolj ustregli, če bi podjetja ustanov- ljala skupne servisne delavnice, ki bi jih lahko bilo mnogo več tudi v manjših mestih. P. J.

Z bagri na dnevnem kopu — tako pridobivajo azbestno rudo v Stragarih

pa ni hotela. Kot eden izmed spominov na te čase azbestne mrzlice je ostalo poročilo ameriških raziskovalcev, na- pisano v telegrafskem slogu: »Po dosedaj znanih po- stopkih separiranja ne gre. Veselilo in zanimalo nas bo, če boste uspeli...«

Kaj je azbest, smo začutili dodobra šele z industrializacijo. Redki so izdelki moderne indu- strijske tehnike, ki ne bi imeli vsaj enega sestavnega dela iz azbesta. Najdemo ga v električ- nem grelcu, v kinoprojektorju, televizijski kameri, pa v vodenih izstrelkih, v letalih, ki letijo z nadzvočno hitrostjo, na ladjah, skratka povsod.

Zabeleženo

Kje so strokovnjaki?

Na nedavnem posvetova- nju Društva kmetijskih inžen- irjev in tehnikov Slovenije so med drugim govorili tudi o zaposlitvi agronomov. Pri tem so navajali, da ima Dru- šтво skupno 281 inženirjev in 554 kmetijskih tehnikov. Zdj pa pogledmo, kje so zaposleni najvišji kmetijski strokov- njaki.

V okrajih Gorica, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Ko- čevje in Trbovlje je 49% vse kmetijske površine Slovenije. Vsi ti okrajji, kjer prevladuje kmetijstvo, imajo skupno samo 55 agronomov. Tako jih imata okrajja Kočevje in Ptuj po 7, Trbovlje pa samo 6.

Morda je v ostalih okra- jih, kjer ne prevladuje kme- tijstvo, odstotek oziroma šte- vilo zaposlenih agronomov višje, toda v času, ko je v naši gospodarski politiki iz- reden poudarek na razvijanju kmetijstva, taka razmestitev kmetijskih strokovnjakov ne daje upanja, da se bo kme- tijstvo naglo izboljševalo. Ka- kor v industrijski tako tudi v kmetijski proizvodnji ne morejo biti poglavitno obde- lovalni stroji, traktorji ipd., temveč predvsem ljudje, ki bodo organizirali to proizvo- dno na višjo raven, ki bodo uvajali nove, bolj napredne metode.

Ze več let je slišati, da razpreditev kmetijskih stro- kovnjakov ne ustreza potre- bam našega kmetijstva, ven- dar pa ostaja stanje iz leta v leto nespremenjeno.

Prej ko bomo skušali tudi s te plati gledati na kmetij- stvo, prej bomo lahko raču- nali, da se bo v hitrejšem tempu premaknilo z mesta -k

Brez strupa bo bolj pošteno »Na zdravje!«

Iz psihiatričnih ambulatorijev, od zdravnikov- psihiatrov in »Patronažne službe« prihajajo raz- veseljive vesti: vedno večje število alkoholikov spoznavajo, da je pot, ka so si izbrali iz enega ali drugega vzroka, uničujoča in da je edina re- šitev zanje in za srečo družin obrniti hrbet temu, morda najhujšemu sovražniku našega zdravja in naše sreče. Ves trud, vsi uspehi pa bi bili zaman, če bomo še nadalje na široko odpirali vrata raznim točilnicam alkoholnih pijač, namesto da bi s vedrimi brezalkoholnimi lokalii, s dostopnimi ce- nami in prav tako prijazno postrežbo, kot v gos- tilinah in restavracijah, vabili ljudi v take lokale in jih s tem odvračali od zapeljivih priložnosti, ki tako rade in vabeče ponujajo alkohol v roke.

MLEKARNE — BELE PASTORKE

Priznajmo, da smo v tem pogledu že marsikaj zamudili. Naše mlekarne, mlečne restavracije in zajtrkovalnice (vso čast redkim izjemam) so vse prej kot primerne. Kdor je primeran, da se jih poslužuje, ta je že prizadeto občutil, da se tem našim belim pastorkam dela velika krivica. Stis- njene v prostora, ki še daleč ne ustrezajo namena, ne morejo nuditi tisto, kar je najno, če želimo, da se bo vanje še vračal. Zanimivo je opazovati gospodinje, ki prihajajo zjutraj v mlekarne po mleko, kako pomilovalno gledajo ljudi, ki tamkaj zajtrkujejo. Kot brezdomci so, prerivajo se med stisnjenimi mizami in stoli in se nerodno umikajo posodam za mleko, včasih pa tudi nanje sedajo, ker drugod nimajo prostora.

Nedavni dogodek v eni izmed mlekar v sre- dišči Ljubljane dá misliti: neki delavec se je prerival v lokalni, naročal, in ker ni dobil kmalu, kar je želel, je na ves glas zaklel in se podal v bližnjo gostilno, kjer je ob lepši in prijaznejši postrežbi popil za denar, ki ga je določil za zajtrk.

šilice žganja. Kdo je porok zanj, da ma ne bo prišlo to v navado?

ZAKAJ DVOJE MERIL?

Zdravstvene inspekcije in razne kontrole so tako redek gost v naših mlekarnah in mlečnih zajtrkovalnicah, če pa so, si nemara nataknejo drugačna očala na oči, ker le tako je moč razu- meti, da je v mlekarnah dovoljeno marsikaj, kar v gostinskih lokalii ni. Zakaj dvojje meril?

Prav je, da gre od izkupička za alkoholne pijače deset odstotkov v prid pobljanja alko- holizma, tudi prav pa bi bilo, če bi nabili še dva odstotka, ki naj bi šla za nižjo ceno mleka v gos- tinskih lokalii.

Zdaj govorimo, da je mleka preveč. Mleka ni preveč, popili bi ga še enkrat toliko, če bi ga dobili tudi v gostinskih lokalii, kjer ga je z red- kimi izjemami težavno dobiti. Tako bi zajtrkovalci razbremenili mlekarne in se preselili v človeka dostojne lokale.

»UDRIJE PO ABSTINENTIH!

Cene brezalkoholnih pijačam so previsoke. Iz ga- litra malinoveca, ki ga gostinci kupijo, napravijo petinštirideset malinovecev. Kupijo ga po 300 dinar- jev (zaprtga) in po 240 dinarjev odprtega, izku- pijo zanj pa trikrat ali pa celo po štirikrat več, če ga prodajajo z navadno vodo. Enako ali še huje je z limonado.

Kaj več si abstinenti že privoščiti ne morejo, odgovornosti postala nesrečna. Videti vso tisto tra-

rozen če pljejo sadne sokove, borovničev biser, katerih kakovost se je pa tako poslabšala v zad- njih časih, da bi bilo bolje, da jih sploh ne točijo. Le kje je tu zdravstvena inspekcija, da bi vso tisto plesnobo, ki se teh pijač drži, preganala iz naših gostinskih lokaliov?

Tudi sadje, katerega pomen je tudi važen za boj proti alkoholizmu, je nekaterim kolodvorskim restavracijam in drugim lokalom idealna priložnost za oduševstvo. V kolodvorski restavraciji na Jese- nianah so nedavno prodajali kilogram pomaranč po 440 dinarjev, medtem ko so v trgovinah v Ljub- ljani po 160 ali po 200 dinarjev. Tako tamkaj in še marsikje drugje. Mar naj človek zato, ker je abstinent, plačuje res vse tako drago?

NALIJMO SI STRUP IN »NA ZDRAVJE!«

Med drugim povedo naši psihiatri tudi tole: »Če ne bi točili nenanaravnih vin, bi bilo v bolni- nicah za duševno bolne in v psihiatričnih ambu- latorijih veliko manj nesrečnežev, kot pa jih je.« Težavno je razumeti, da sami sebi nalivamo še večji strup v čaše in si nazdravljamo. Denar, ki si ga na tak način pridobivamo, pa že gre še v tako koristne namene, se nam bo maščeval: zvilal bo število nesrečnežev in v vso krutostjo razdiral družine prenekeževih družin. Vsem tistim, ki so od- govorili, da se je točenje takega strupa tako močno razpaslo v naših gostinskih lokalii, bi pokazali stalne čaše zdrave sadne sokove in le pravo in plemenito vino, potem pa mirne vesti zadelimo drug drugemu »Na zdravje!«

Takih lepo urejenih mlekar je bore malo

gedijo, obup nesrečne žene in solze ter nemalokrat lakote ubogih otrok, bi pomenilo izdati odloč- da se enkrat za vselej zabrani točenje nenanar- nega vina.

O »SIVILJI KLARI...«

Za našo borbo proti alkoholizmu ni prispevala »sivilje Klare«, ki ponosi para tisto, kar je po- dnevi sešla, tako slaba. Na eni strani se trudimo, da bi dosegli v boju proti alkoholizmu čimveč uspeha, na drugi strani pa še tisto, kar smo do- segli, rušimo. Najbolj žalostno pa je pri tem, da te delamo mi, eni in isti ljudje, kot da bi bili iz dvojnega sveta. Čas je, da se nehamo zgražati nad pijančevanjem, poprimimo rajši bolj krepko za orožje, ki ga že imamo v rokah, in zapremo za njim predvsem vrata, ki so še zmerom odprta na pot do alkohola.

Skušajmo doseči, da si bomo natočili v kri- lakote ubogih otrok, bi pomenilo izdati odloč- da se enkrat za vselej zabrani točenje nenanar- nega vina.

Akutne slabosti mestnih »ledvic«

Kako naj bi na najustreznejši način uvedli nove tarife za odvoz smeti

Nekaj čez 3000 aluminijastih smetnjakov, ki jih je »Snaga« nabavila za okroglih 20 milijonov, je v ljubljanski občini Center do neke mere rešilo pereče vprašanje higienškega in prikladnega odvoza smeti. Teh 3000 smetnjakov pa je zelo zaostarilo težka finančna vprašanja komunalnega zavoda »Snaga«.

Občina Center je sklenila, naj bi hišni smeti za odkup teh smetnjakov plačali 13 % svojih letnih amortizacijskih skladov oziroma naj bi do konca septembra 1956 na ta račun plačali nekaj nad 9 milijonov. S temi udatki bi »Snaga« nabavila nove smetnjake za občini Beograd in Šiško. Toda do konca letošnjega februarja so hišni smeti Center plačali le 3,5 milijona dinarjev. Medtem je »Snaga« za predvideni znesek naročila pri »Tovarni emajlirane posode« v Celju nove smetnjake. Ker jih ni mogla plačati — je sedaj pred gospodarskim sodiščem!

Priglasile problemov zaradi teh 13 %? Po tem ključu stane smetnjak v neki hiši 20.000 dinarjev, v drugi, stari hiši pa samo 1000 dinarjev. Grozilo so s tožbami... Lastnikom privatnih zgradb »Snaga« ni dostavila računov za 699 smetnjakov za 4.475.000 dinarjev, ker prav do nedavnega odlok o odkupu smetnjakov še ni bil sprejet.

jet in bi tako spet prišlo do tožbe. Hiše, kjer je centralna in plinska kurjava, imajo manj smetnjakov kot ostale... Kljub temu je Stanovanjska uprava Centra v zadnjih dneh uvidela, da je rešitev s 13 % na amortizaciji v sedanjih razmerah najmanjše zlo in jo je potrdila, kar je nedvomno dokaz njenega zrelega gospodarskega gledanja.

● KAJ JE ZADRŽALO UVEDBO NOVE TARIFE

Tisti smetnjaki pa so do kraja zaostarili še nek bujni finančni problem. Že lani zgodaj na pomlad je OLO Ljubljana naložil komunalnim zavodom naj prouči možnost prenosa plačil za njihove usluge in enostavno reprodukcijo na neposredno potrošnike, naj torej sestavijo predloge za uvedbo novih komunalnih tarif — predvsem tarife za uporabo kanalov, o čemer smo že pisali, in pa tarife za odvoz smeti. To zadnje pristojbino naj bi čimprej uvedli predvsem v občini Center, ker tu že imajo nove smetnjake in tako ugodnejši položaj pri odlaganju smeti. Odloka o tej tarifi pa naj ne bi še sprejeli tam, kjer smeti odlagajo po starem v lesene zaboje.

● ENAKA MERA ZA VSE OBČINE

Že takrat pa OLO uvedbe tarif le ni sprejel, ker so bili ljudski odborniki mnenja, da bi v sedanjih gospodarskih razmerah mešane občute obremenile. Celo občini Center, ki je že imela smetnjake, se je to zdelo tako utemeljeno, da je z razloženjem odločila uvedbo smetarske pristojbine. Le občina Beograd je prevrgla plačilo za odvoz smeti s svojega proračuna na ramena Stanovanjske uprave, ta pa — navajajo iz gradiva mestnega sveta Ljubljanskega o problematiki komunalnih služb — na prebivalce, in to povsem nezakonito! Belgijanci se razburjajo, zakaj da je oni plačujejo tarife in vprašujejo, kje je naša tarifa odloki!

Odloka ni! O tem in o ostalih perečih finančnih problemih komunalnih zavodov bosta šele razpravljala na prihodnjih sejah Mestni svet OLO. Vprašanja, ki bodo nedvomno vplivala na življenjski standard meščanov, res ne gre reševati v merilu posameznih občin, marveč v merilu mesta oziroma okraja v celoti.

● SREDSTVA — NA ENEM MESTU?

Po obstoječih predpisih naj bi te tarife ne plačevali neposredno stanovanjci, marveč hišne uprave, ki dela svojih sredstev. Za pa se težave začnejo: »Nekateri hišne uprave pri velikih podobnih opremljenih hišah, kjer je potrebnih manj smetnjakov, bi se nekako prišle na kraj s to tarifo. Starejše hiše, kjer kurijo z drvmi in premogom in kjer imajo že tako pijačarstva zastran nizkih najemnin, pa bi tarife nikakor ne zmogle prevesti ki jih morale neposredno na stanovnike. Že samo dejstvo, da bi morali stanovanjci starejših hiš plačevati nekaj, kar bi ne bilo treba onim v sodobnejših hišah, pa bi povzročilo potoke hude krvi. In oboje bi morali slej ko prej izenačiti, na kakršni koli način. Ker napoved tarifa za odvoz smeti — približno 1200 din letno na gospodinjstvo, ne bi bila baš nedolžna, da je gospodarstvo zaradi utemeljenosti, bi bilo koristno, če bi uvedbo tarif za odvoz smeti temeljito pretresli volivci.

● NIČ MANJ POTREBNO KOT LEDVICE

Najbolj stvaren komentar k uvedbi nove pristojbine se nam zdi mnenje predsednika občine Ljubljana Center, tovarnika Osepka. Odgovoril nam je približno takole: »Mi bomo šli z zadevo na zbor volivcev in jim očitali stvari, kakršne so. Problematika »Snage« se je izza prehoda na samostojno finanstranje zaostarila že do skrajnosti. Njena mehanizacija, ki ni za organizem mesta potrebna nič manj, kot so ledvice za naše organizme, je pomankljiva, zastarela. Da bi se zavod za silo opremil, bi potreboval najmanj 300 milijonov. Od kod? Naš in okrajni proračun sta, prav tako kot problematika, napeta do skrajnosti. Komunalnim zavodom — saj so tudi ostali v podobnem položaju — je nujno treba zagotoviti lastna finančna sredstva vsaj za vzdrževanje in enostavno obnovo in dopolnjevanje oprem. Regres za odvoz smeti in za stroške praznjenja občinjski in okrajni proračun meščanov pri najboljši volji ne zmorejo več nuditi...«

Ob koncu nakažimo eno izmed možnih rešitev vprašanja: — Kaj če bi del sredstev starih in novih hišnih uprav po nekem gospodarsko ustreznem ključu zbirali na skupnem mestu, morda na občinskih stanovanjskih upravah. Uprave pa bi nato za svoja območja v celoti neposredno s Snago poravnale stroške za odvoz smeti. B. F.

! AKTUALNOSTI!

Značilnosti okrajnega družbenega plana

Ljubljana, 20. marca. Predvčeršnjim so se sešli člani okrajnega odbora SZDL, da bi razpravljali o letošnjem družbenem planu za ljubljanski okraj (ne pa okrajni ljudski odbor kot smo napak poročali). Predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marjan Dermastia je na tej seji izčrpno, s številskimi podkrepljeno obrazložil načela letošnjega družbenega plana, nakar se je razvila živahna razprava.

Obseg družbenega proizvoda v ljubljanskem okraju bo letos za 7 % večji kakor lani. Prav tako bo za 7 % v primerjavi z lanskim narasel okrajni ljudski narodni dohodek. Družbeni plan ljubljanskega okraja predvideva, da se bo industrijski proizvodnja v okraju povečala za 6 %. V teh 6 odstotkih pa bo zaradi strukture industrijske proizvodnje v ljubljanskem okraju narasla proizvodnja predmetov za široko potrošnjo za približno 8 %. Če primerjamo rast produktivnosti dela v ljubljanskem okraju v zadnjih dveh letih v indeksih s predvideno letošnjo, potem lahko zapišemo številke: 100, 102, 104 zaradi manjšega prometa v gostinstvu in manjše dejavnosti v gradbeništvu (manjše investiranje v gradbeništvu kot pred leti) pa bo dobiček v indeksih primerjavi za leto 1955 in letošnji dobiček ljubljanskega okraja pa je videti nižji, ker so ga republiški in zvezni

organi planirali višje kot okraj. Zaradi primerjave navajamo številke planirane dobika za kmetijske zadruge v ljubljanskem okraju: republiški organi so predvideli, da bodo zadruge ustvarile 330 milijonov dobika, okraj je za drugam predvidel 292 milijonov dobika, a Okrajna združna zveza le 165 milijonov.

Predsednik je primerjal tudi gibanje sredstev skladov proračuna in sredstev gospodarskih organizacij zadnjih dveh let v primerjavi z letošnjim. Če vzamemo za osnovo primerjanja leta 1955 in indeks 100, dobimo naslednje primerjave. Skladi pri okrajnem ljudskem odboru: 100, 113, 136, proračun 100, 105, 137, a sredstva gospodarskih organizacij 100, 93, 94. Medtem ko bodo sredstva gospodarskih organizacij letos po družbenem planu ljubljanskega okraja manjša, se bo splošni investicijski sklad povečal od lanskega v znesku 1.393 milijonov na 1.467 milijonov. Iz tega investicijskega sklada pa bodo — tako predvideva osnutek družbenega plana — občine črpale več denarja, kakor okraj. Negospodarskih investicij predvideva okrajni družbeni plan znatno manj, kakor lani (lani 2 milijardi 260 milijonov, letos 1 milijarda 580 milijonov), zato bo treba določiti znaten del sredstev za komunalne gradnje in šole, ki običajno zaostajajo za stanovanjsko gradnjo iz stanovanjskega sklada.

Avtomobil za pobiranje smeti

Gorski stražarji na Rožniku

Ljubljanski zeleni pas bo dobil svoje zaščitnike

Že v kratkem se bodo pojavili na Rožniku in Šišenskem hribu mladinci v zelenih taborniških krojih, ki bodo nato vsak dan prekrizarili pota in steze tega gozdnatega dela Ljubljane. To bodo »gorski stražarji«, kakršne

smo že lani srečavali v goreniških planinah. Agilna taborniška enota Rod »Dobre volje« iz Šiške, je namreč prevzela zaščito zelenega pasu Rožnika in Šišenskega hriba. Mladi ljubitelji prirode bodo vljudno opozarjali obiskovalce tega dela Ljubljane, naj hodijo po stezah, hkrati pa preprečevali, da bi kdorkoli uničeval grmičevje, lomil veje ter tako škodoval tempu naravnemu pasu.

Taborniški vodi, ki bodo dan za dnem obiskovali Rožnik in Šišenski hrib, imajo v načrtu, da bodo izdelali lične napisne table v svojstem stilu, s katerimi bodo opozarjali izletnike naj pazijo na gozd, na sprehajalne poti, naj ne odmetavajo cigarete itd.

Prizadevanje tabornikov, očuvati to prirodno lepoto Ljubljane, je vse pohvale vredno. Upajmo, da bodo izletniki z razumevanjem upoštevali njihova opozorila in navsete in da se bo dejavnost »gorske straže« razširila tudi na bližnje okolice Ljubljane. To bi bilo zlasti potrebno za Smarno goro in Katarino, saj vidimo zdaj ob nedeljah trume iz-

letnikov, ki nosijo grmade pomladanskega teloha. Če bo to »ropanje« šlo tako dalje, bodo Smarna gora in drugi hribi v okolici Ljubljane v nekaj letih brez spomladanskega cvetja.

R. D.

DELO NAŠIH OBČIN

20. MARCA

CENTER: KRATEK, TEHTEN POSVET

Danes ob 9. uri dopoldne so se zastopniki podjetij s področja občine Center posvetovali o prihodnjem letu. Na posvetovanju so načelno razpravljali o bodoči ločitvi mesne industrije od trgovine z mesom v Ljubljani.

BO POTLEJ MESO CENEJŠE?

Ob 12. uri je gospodarski oddelek občine Center sklical na razgovor zastopnike mesnih in slačilnih podjetij. Na posvetovanju so načelno razpravljali o bodoči ločitvi mesne industrije od trgovine z mesom v Ljubljani.

POLE: NEPOBOLJŠLJIVI PREVOZNIKI

Danes ob 4. uri popoldne se je v svetlobo občinskega sveta za splošne zadeve. Med drugimi dolžnostmi, ki jih sodniki rešili, je poslušal tudi poročilo vice pooblaščenca o najhujše pregreške v poročajo organom Ljudske milicije v Polju prevozniki, ki prevažajo material brez obratnega dovoljenja.

GRNUČE: IZDATKI ZA ZDRAVSTVO VEČJI

V petek se bo pri naš sestel Svet za splošne zadeve in socialno skrbnost, prihodnji tork pa Svet za splošne in kulturne. Zaradi bližnjega leta in proračuna bosta oba sveta najdodoljši in izdatični. Izdatki za socialno skrbnost bodo v primerjavi z 2.500.000 dinarjev na 3.250.000, za zdravstvo pa od 1.700.000 na 3.200.000 dinarjev.

RODNIK: O SOLSTVU V PRIHODNJE

V petek bo tu seja Sveta za splošne in kulturne. Člani sveta bodo razpravljali o izdelavi načrta o solsko reformo in o nastavitvah učnih moči za šolsko leto 1957-58.

SISKA: PREDVOJAKSKA VZGOJA

V četrtek bo ob 16. uri seja občinskega ljudskega odbora, na kateri bodo razpravljali tudi o predvojski vzgoji, o obsegu poslovanja nekaterih podjetij ter o združitvi podjetij »Vina« in »Slovenija-vino«.

GRADNJA NOVE SOLE

V petek bo seja Sveta za splošne in kulturne, na kateri bodo razpravljali o gradnji nove sole. Ki naj bi jo začeli graditi ob Celovški cesti. Razen tega razpravljajo osemletke v bodoči organizacijski strukturi.

Delovno popoldne dveh komisij

Ljubljana, 20. marca. Danes popoldne sta se v sejni dvorani Kresije sestali na razgovor komisija za gospodarstvo okrajnega zbora okrajnega ljudskega odbora Ljubljana in komisija za gospodarstvo zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora. Člani obeh komisij so se razgovorjali o osnutku družbenega plana ljubljanskega okraja za leto 1957 in pripravljali gradivo za prihodnjo redno sejo okrajnega ljudskega odbora.

Gostovanje črnskega ansambla Keita Fodeba

Podjetje »Jugokonzerti« iz Beograda je sklenilo pogodbo za gostovanje baleta Keita Fodeba v Jugoslaviji. Od 1. do 29. julija letos bodo črnski umetniki nastopili v vseh večjih mestih po Jugoslaviji, za dva dni pa se bodo ustavili tudi v Ljubljani. Imeli bodo dve predstavi, verjetno v Domu SLA ali pa v Kršičkah. Ansambel šteje 35 članov in smo ga videli v italijanskem barvnem folklornem filmu »Carosello Napoletano«.

Nagradni natečaj

18. prispevek

JEDILNIK ZA TRI DNI

SOBOTA

Kosilo: Pražen krompir, prikuha iz cvetačnih listov, cvrte žabe.

Večerja: Grmada z jabolki, kompot.

Pražen krompir iz tričetrti kg krompirja.

Prikuha iz cvetačnih listov pripravimo kot špinac.

Cvrtne žabe: Zabijmo krakom odstranimo krompirje, jih operemo in nasolimo. Nato jih povajamo v moki, razpetem jajcu in drobtinah ter ocvremo na vroči masti.

Grmada z jabolki: Pol kg starega kruha narezemo na kocke, prelijemo z mlekom, da se napoji, primešamo 1 jajce, malo limoninih lupin in sladkorja. Nato olupimo pol kg jabolk in jih narezemo na kralje. Pekmo namazemo z margarinom ali maslom in posujemo vanjo izmenoma plast kruha in pla jabolki, tako da je vrhnja plast, plast jabolki. Vse skupaj prelijemo s stopljenim maslom in pečemo v pečici pol ure.

Cena: Kosilo 270 din, večerja 160 din.

NEDELJA

Kosilo: Goveja juha z rezanci, goveja pečenka prirejena kot divjačina, krompirjevali svački, zelena solata in ciganski kruh.

Večerja: Krompirjevali svački z jajcem, pečico od opoldne, čaj.

Goveja juha iz 45 dkg govejega mesa in kose.

Goveja pečenka prirejena kot divjačina: Vzamemo tričetrti kg pljučne pečenke ali govejega mesa od stegna, potegnemo z nje kožo in žile, pretakemo s slanino in nasolimo. V kozico damo malo masti, na

kolečke zrezanega korenja, zelene, peteršilja, pol lovrenčevega lista, 2 zrnja pimenta in nekaj zrn popra. Na to položimo pečenko, prilijemo malo vode in 2 žlici kisa, pokrijemo ter pražimo približno polduro uro. Potem odlijemo malo masti, vzamemo iz kozice pečenko, na zelenjavo pa potresemo 1 žlico moka, premešamo, da zarumeni in malo juha. Nato denemo v kozico pečenko in tiljemo nazaj tudi mast. Ko preve, je jed gotova. Preden damo pečenko na mizo, jo zrežemo na pol prsta debele kose, zložimo na krožnik in precedimo nanje omako.

Krompirjevali svački: 1 kg kuhanega krompirja olupimo, pretlačimo, pridemo kosček masti ali margarina, 1 jajce in pol kg moka. Še vročo zmes hitro odvalimo v testo. Iz polovice testa napravimo svačke in jih skuhamo v krompirju. Drugo polovico testa spravimo na hladno ter iz nje zvečer oblikujemo svačke, ki jih pomakamo v jajcu in ocvremo na vroči masti.

Ciganski kruh: pol kg bele moka, 25 dkg sladkorja, 2 jajci, 1 žlica kakaa, pest rozin, pest sesekljanih oreh, malo limonine lupine, pol pečinke praška, po potrebi nekoliko mleka. Vse skupaj zmešamo v testo, ga narezemo na 5 delov iz katerih izoblikujemo podolgovate štručke in jih pečemo v pečici 50 minut. Še vroče razrežemo na tanke rezine. Kosilo stane 320 din, večerja pa 110 din.

PONEDELJEK

Kosilo: Krompirjeva juha, cvrte palačinke in radič v solati.

Večerja: Kruh z lptavskim sirom, kava ali čaj.

Krompirjeva juha: Pol kg olupljenega krompirja s kostno juho ali vodo, skuhamo do mehkega in pretlačimo. Posebej napravimo prežganje iz 3 dkg masti in 4 dkg moka, prepražimo na njem sesekljano čebulo in zelen peteršilj, ga razredimo z juho ali z vodo, pridemo pretlačeni krompir in nekoliko paradižnika. Okus juhe zelo izboljšamo, če zakuhamo vanjo na kolečkah narezano hrenovko.

Cvrtne palačinke: V loncu zvrkljamo pol litra mleka, 2 rumenjaka, nekaj soli in približno četrt litra moka. Ko je testo gladko, primešamo še sneg dveh beljakov. Iz te mase spečemo na razbijeni masti 3 sesekljane kisle kumarice, 2 dkg drobno krezane čebule, žlico olja, žlico gorčice, nekaj paprike, popra in soli (po okusu), nekaj jajc, limoninega soka in malo kumina. Vse dobro premešamo, denemo na steklen krožnik in okrasimo z zelenim pateršiljem.

Kosilo stane 250 din, večerja pa 140 din.

IZEM NOCOI?

Filmsko gledališče Ljudske univerze na Gospodarskem razstavišču predvaja nocoj ameriški film »Steklena menažerija«. Ta film je že pred leti navdušil ljubljansko publiko, odrsko izvedbo te zgodbe pa ste lani lahko videli tudi v Mestnem gledališču. Glavni vlogi v tem filmu igra Jane Wiman in Kirk Douglas. Če filma še niste videli, vam ne bo žal, ako to storite nocoj, saj ne bodo redki, ki bodo ob tej priložnosti z veseljem ta film gledali že drugič. Vstopnice za večerajšnji premieri filmov »Broadwayska uspančanka« v Unionu in »Ure obupa« na Viču so bile razprodane in tudi danes verjetno ne bo tako lahko z vstopnicami. Mladinski kino Ljudske milice predvaja danes ameriški film »Fart iz Oklahome«.

Na radijskem sporedu je nocoj kot vedno javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov. Ob 22.15 pa boste lahko prisluhnili priljubljeni oddaji Po svetu jazza. Veteran tradicionalnega jazza Louis Armstrong, s katerim se boste zopet srečali v nocojšnji oddaji, pravi: »Jazz in jaz sva enako stara.«

Šahovsko prvenstvo Jugoslavije

V XX. kolu šahovskega prvenstva Jugoslavije so bili doseženi naslednji rezultati: Gilgorec-Trifunović remi, Udovčić-Puc 1:0, Janeković-Nedeljković 1:0, Pirc-Karakajević remi, Djurašević-Bradvarević remi, Milč-Bogdanović remi, Vuković-Rabar 1:0, Ivkov-Cuderman 1:0, Smalbegović-Marić preki, Matulović-Kozomara 1:0, Rakić-Vukčević remi. Prosti so bili Tot.

gledališče na Levstikovem trgu

ima danes ob 17. uri na sporedu otroško igrice »Moja in živali«.

pomenki

Oglasil se je prepozno...

Prijatelj planin F. S. nam je poslal naslednje pismo: Naši meščanski organizmi se mi večkrat zazde kot zatohtle, neprežgane sobane. Taki zatohtlosti postem prepri samu misli. Zato som — za Kravce! Najbrž ste upandl, da povsem e bivši kočevski žičnec, ki je na prodaj in ki naj bi umehaniziral eno izmed dveh imenitnih turističnih postojank — Smarno goro ali Kravce.

Ta »mora« gora tik pred meglenim mestom je kot nalašč, da neko toplo nedeljo poštem zasope trume meščanov in jim krzni obrok, ki je med tednom enak želvumcu, pospeši do tiste mere, katero lahko označimo za fiziološki kapital za sledeči del mestnega druhanja po stolah. Opozorjam — z žičnico pa bi Smarna gora izgubila ta svoj poglavitni čar!

Še nekaj pristavljam: tamkajšnje turistično, opečevalno ali planinsko društvo — katero, mi ni znano; a katerokoli že, zasluži priznanje, ki je še pred leti uredilo »Pot svobodar, ki te s krajšo strmino prehoda na Maljavo pot, zlagoma, po sončnem jugozahodnem pobočju, odkoder imaš ves čas prelep pogled na Savsko dolino, popelje preko Grmada na vrh Smarne gore. To pot lahko v naravnost idiličnih razmerah prav lepo prehodita tudi upokojena zakonca s prav malimi vnučki.

Kravce — to je pa druga: tam so hribi, kot se reče, tam so smučička, TV in vse kar ste že navdušili... Tega damo z dobro voljo »mehanizirati«.

...a ne zaman

Hvala za pismo tovariš, oglasil pa ste se že nekoliko kasno a ne prepozno: Kot ste brali prav v večerajšnji časopis, je SAP-Turist biro pripravil žičnico speljati — na Kravce. Če boste kot dober vollec tudi na svojem zboru volivcev sdrukale zanj, m dvema, da bosta tudi ljubljanski in tiski okraj pristanila na tej ardeatve — pa bosta hodila po prepri na Smarno goro, k turistični atrakciji pa na Kravce.

gledališče na Levstikovem trgu

ima danes ob 17. uri na sporedu otroško igrice »Moja in živali«.

gledališče na Levstikovem trgu

ima danes ob 17. uri na sporedu otroško igrice »Moja in živali«.

LESSINGOVA Hamburška dramaturgija

CANKARJEVA ZALOŽBA, 1957

Prvikrat vzameš to Lessingovo delo v roke po navadi zaradi sole. Tedaj prebereš znane odlomke, kjer gre polemika okrog Aristotela in se preprašas hkrati, da piše Lessing o celi vrsti dram, ki so že povsem pozabljene in ki jih verjetno nihče ne bo več ne videl na odru in ne bral.

Posebno strokovno zanimanje ali pa tak dogodek, kot je prevod v materin jezik, pa ujetneta povzročiti, da vzame človek to knjigo drugič v roke in jo pazljivo prebere. Kar pri tem branju najhitreje opazi, je notranji ustroj dela, ki bi ga lahko opisal takole: Lessing sovraži francoski klasicizem in še posebej Voltaira, ki ga zbrode, kjer ga le more. Njegova velika ljubezen pa je Shakespeare, a vrhovna avtoriteta, ki jo nenehoma kliče za pričo, je Aristotel in njim vsa antična Grčija. Tem trem strastem se pridružujejo in se ob nje skladno uvrščajo še druge simpatije in antipatije ter druga merila. Med merili je na prvem mestu skladnost z naravo

in človekovim značajem, med simpatijami pa sta tako imenovana meščanska dramatika in njen teoretik Denis Diderot. Vse te, tako rekoč čustvene prvine, pa druži v celoto in jim daje mero izrazito prosvetljenska miselnost, se pravi želja, da bi prosvetili človeka in svojega rojaka ter jima posredoval to, kar misli, da je resnica.

Brž ko pa se nam *Hamburška dramaturgija* prikaže v takšni podobi, nam je že jasno, da je ta knjiga v svojem najglobljem bistvu pravzaprav eklektična. Navdušenje za Shakespeara je izraz in posledica tiste nove miselnosti, ki se je začela uveljavljati v sredi 18. stoletja kot odpor proti klasicizmu, in ki ji literarni zgodovinarji pravijo predromantika. To navdušenje je prevzel Lessing predvsem od Angležev in z njim se prav dobro druži sovraštvo do francoskega klasicizma, a tudi do sovraštvo je Lessing sprejel od francoskih, švicarskih in angleških teoretikov. Tako odkrijemo

torej v *Hamburški dramaturgiji* na eni strani izrazite predromantične prvine, ki so prišle v Lessingovo delo bodisi iz Francije, bodisi iz Anglije. Po drugi strani pa je Lessing še vedno racionalist in prosvetljenec ter zastopa tisto miselnost, ki se je rodila na Angleškem z Lockom in ki je preko Helvetia, Holbacha, Diderota in Voltaire zajela tudi ves kontinent.

V tej kombinaciji dveh nasprotujočih si miselnosti pa ima posebno mesto Lessingovo zaupanje v Aristotela in grško antiko. Pri tem je zanimivo, da se je na Aristotela in na antiko sklicevala tudi tista literarna šola, proti kateri je Lessing tako odločno nastopal: francoski klasicizem. Toda Lessing je grške vzore in Aristotelovo avtoriteto uporabljal ravno proti teorijam francoskega klasicizma. Napadal ga je z njegovim lastnim orožjem. To se pa seveda ni moglo zgoditi drugače, kakor da je v Aristotelu in v antiki odkril drugačno vsebino kot francoski klasicisti. A to drugo, to novo vsebino je pred Lessingom našel pravzaprav že Winkelman. In samo ta element, se pravi, samo to novo pojmovanje antike je originalna nemška sestavina in predstavlja napoved kasnejše tako imenovane nemške klasične z Goethejem in Schillerjem.

Menda ne trdim preveč, če po vsem tem zapišem, da *Hamburška dramaturgija* po svoji miselnosti vsebuje v zgodovini evropske miselnosti ne predstavlja izrazite novosti, ni začetek pa tudi ne utemeljitev kakšnega novega splošnega evropskega duhovnega gibanja. Nove ideje in novi literarni tokovi se v tistem času še niso porajali v Nemčiji.

Pač pa je *Hamburška dramaturgija* izredno pomemben dogodek za nemško literaturo samo. Z njo je Lessing med Nemci uveljavil vrsto novih misli in novih meril, predvsem pa je tako rekoč dokončno razbil gotschedovski klasicizem in zavrnil klasičističen univerzalizem, ki se ne pozna kategorije naroda in resničnosti narodnih specifičnosti. Francoski literarni zgodovinar Paul Hazard pravi o Lessingu, da je bil prvi državljani misleče Nemčije in da je eden od ustvarjalcev novega nemškega duha.

Zakaj je bilo tedaj potrebno, da smo dobili slovenski prevod *Hamburške dramaturgije*? Predvsem zaradi tega, ker je bil v nekaterih obdobjih našega kulturnega razvoja nemški vpliv prevladujoč. Ta knjiga je tudi za nas nekakšen historičen dokument. Ob njej spoznamo, od kod so nekateri naši predniki črpali misli in kje so iskali merila. Naša literarno zgodovinska znanost res še ni povsem raziskala Lessingovega vpliva na nekatere slovenske pisce, kljub temu pa za ta vpliv vemo in morda bo slovenski prevod *Hamburške dramaturgije* prispeval k temu, da bo literarno-zgodovinsko vprašanje prej rešeno.

Pri tem je morda prav, da ne pozabimo še na neko posebno odliko Lessingovega dela. Ko razmišlja o posameznih dramah, njihovih junakih in spopadih, piše tako živahno in s takim znanjem o človeku, njegovih nagibih in strasteh, da zaživijo pred nami vse te osebe včasih mnogo bolj resnično, kakor pa v delih, ki jih kritizira. Ta dragocena sposobnost kritika, da zna pred bralcem z vsoto potrebno jasnostjo razgrniti ustroj literarnega dela in pokazati, v čem je kritični problem dela, ta sposobnost, ki je izraz resnične kritične ustvarjalnosti, je še sama na sebi večno vzpodbujajoč primer.

Delo je prevedel France Koblar, ki je napisal tudi uvod in obširne ter dragocene opombe. V njih je skušal opisati predvsem vse tisto zgodovinsko gradivo, ki je za raz-

umevanje Lessingovega besedila nepogrešljivo. Tako nam je predstavljal množico danes povsem neznanih dramskih del, med katerimi so tudi taka, ki jih v Ljubljani sploh ni dobili. Ne vem, če se lahko še kakšna izdaja *Hamburške dramaturgije* ponaša s tako izčrpnim komentarjem. Prav zaradi tega pa bo slovenski prevod tega dela postal lahko izvrsten študijski priročnik, čeprav se po svojem notranjem značaju ne uvršča povsem skladno ob druga dela knjižne zbirke, v kateri je izšel — ob Taina, Marxa in Plehanova, katerih pomen in vloga v razvoju evropske misli sta vendarle nekoliko drugačna kot pa pomen *Hamburške dramaturgije*.

- n - c

IZ MODERNE GALERIJE

V moderni galeriji v Ljubljani so sinoči odprli posmrtno razstavo del hrvaškega slikarja impresionista Vladimirirja Becića. Na sliki umetnikov avtoportret iz l. 1947.

PESEM LJUBEZNI IN SMRTI

BOGOMIR MAGAJNA: »GORNJE MESTO«, CANKARJEVA ZALOŽBA, 1957

Cankarjeva založba je prevzela lepo zamisel bivšega Slovenskega knjižnega zavoda, k nekaterim že ustaljenim zbirkam, ki jih predstavljajo predvsem prevedena dela, je priključila še zbirko »Naše brazde«, namenjeno književnim stvaritvam iz naše bližnje preteklosti. Novo zbirko

poti domov, kot je v najtežjih trenutkih svojega življenja ne more poiskati medicince Simon, ker bi ga doma zaprl. Glavni ženski lik v povesti pa je nekoliko skrivnostna, rahlo eterična študentka in glasbenica Marija, ki se zaveda, da so ji dnevi šteti, pa vendar najde toliko moči, da

ljenja, ostanejo v tej povesti predvsem simboli hrepenenja po lepoti in ljubezni. Tudi socialna nota povesti, tudi pisateljeva nedvoumna obsodba krivičnih družbenih odnosov, ki fizično in duhovno ubijajo človeka, je podrejena tej misli, predvsem tej misli. Bolj kot prava proza je Gornje mesto lirčna in mestoma sentimentalna pesem o hrepenenju ljubezni in smrti, ali z eno besedo: pesem o mladosti, ki ji hrepenenje, ljubezen in smrt dajejo ton in barvo.

Odveč bi bilo naštevati, kaj vse manjka temu tekstu, da bi ga lahko s polno upravičenostjo prištel med pomembnejša prozna dela iz naše polpreteklosti, ki naj bi izhajala prav v tej zbirki: pisateljskem svetu Bogomira Magajne je povest Gornje mesto morda najznačilnejše in umetniško najbolj zaokroženo delo, zato lahko govorimo prav ob tem delu o pisateljevih dobrih in slabih straneh nasploh.

Magajna je izrazilo emocionalen pisatelj, daleč ob objektivizma, epske širine in lapidarnosti. Tudi problematični ni. Njegovo opisanje miljeja kakor tudi življenja ljudi je projicirano skozi njegovo čustvo, je pravzaprav njegov čustveni komentar. In ker je ta pisateljska in človeška senzibilnost v Magajni močna, mestoma premočna, je marsikateri prizor, marsikateri lik ali opis tako močno pregnet s to strastjo pisateljeve duševnosti, da bralca že več ne more potegniti za seboj in izven v sentimentalnost in pretirano poetičnost, ki ni vedno v ravnotežju z zasnovo dela in liki, ki jih pisatelj vpleta v svojo povest. Po drugi strani naj to izven se tako kontrarno, pa daje povesti prav ta pisateljeva nežnost tako prepričljivo toplino in hkrati prepričljivo osnovni ideji dela, da jo moramo skupaj s pomisleki imenovati tudi eno glavnih vrtil pisatelja Magajne. Da ne bo dvoumnosti: prav v pisateljevi čustvenosti moremo in moramo iskati najboljše in najsilnejše strani dela. Obhutek za pravo mero pa je isti mehanizem, ki loči sončne od senčnih strani v knjigi.

In še en stavek: ilustracije Mihe Maleša odlično izpopolnjujejo avtorjev tekst.

Ciril Zlobec

Miha Maleš: Ilustracija k Magajnovi knjigi »Gornje mesto«

je založba začela s ponatisom povesti Bogomira Magajne, Gornje mesto.

Lik pisatelja Magajne se ni še močno vtisnil v zavest sodobnega bralca; čeprav smo v letih po osvoboditvi dobili že marsikatero njegovo delo, je vendarle vedno ostajal v senci izrazitejših pisateljev prav iz vrst njegove generacije. Zaokroženo podobno je Magajna ustvaril v mladinski književnosti. Ponatis njegove povesti »Gornje mesto« pa nam to podoba, ki so jo vojna leta, kot marsikateremu drugemu pisatelju, razbila na dve poluti, v marsičem zaokrožuje in pisatelja predstavlja bralcu v jasnejši luči, z vsemi njegovimi sončnimi in senčnimi stranmi.

Gornje mesto je droben izrez iz študentskega življenja v predvojnem Zagrebu. To kratko označilo lahko dopolnimo še z dvema značilnostima, ki sta bistveno važni za duh, ki veje iz te povesti: pisatelj se je s še prav posebno ljubeznijo zaustavil ob problemu mladih slovenskih deklet, ki namesto na Dunaj, Gradec ali v Aleksandrijo čedalje v večjem številu prihajajo v Zagreb in se tu, v tem nastajajočem vele mestu ob Savi, izgubljajo in propadajo prav v istem ozračju in v istih razmerah kot njihove vrstnice v tujih mestih. In še: pisatelj je povest močno obarval z avtobiografskimi momenti, se rahlo dotaknil problema političnega begunca, predvsem iz človeške plati in, prav tako samo iz človeške plati, problema umetnika.

Na osnovno noto te povesti sem hotel opozoriti že v naslovu: Ljubezen in smrt. Oboje je v pisateljevi povesti nekako neločljivo povezano: nad ljubeznijo lebdi senca smrti, smrt pa ožarja topli dih ljubezni.

Osnredna osebnost v Gornjem mestu je študent medicine Simon Jeraj, ki je pobegnil iz okupirane Primorske, kmečki sin, ki se v velikem mestu prav tako izgublja in skoraj izgubi kot preprosta Belokranjca, služkinja Jelka, žrtev posilstva, ki si sama vzame življenje, ker ne najde več

poti domov, s katerimi pride v dotik, pomaga na pravo pot obupan in izgubljen slovenskim služkinjam v Zagrebu in s svojim svetlim optimizmom, nesebično ljubeznijo in predvsem s svojo smrtjo pomaga tudi Simonu, da najde v življenju svoj smisel.

Vsebinsko povest ni stkana iz trdnih niti, celo zelo rahla je, sam lik študentke in glasbenice Marije bolj lebdi kot živi v povesti, pa tudi drugi liki so bolj simboli nečesa, kar je pisatelju kot človeku in umetniku pri srcu, kot pa ljudje s samostojnim življenjem. Celotika liki služkinj, ki sta jih beda in mladostna neizkušnost potisnili na samo dno živ-

VEČER FRANCOSKE GLASBE

Jutri zvečer nastopata v Ljubljani v dvorani Slovenske filharmonije violinist Josip Klima

Zagrebski violinist Josip Klima

ma in pianist Ranko Filjak iz Zagreba.

nagrado na mladinskem festivalu v Beogradu, leta 1949 pa z drugo nagrado (prva in bila porazdeljena) na jugoslovanskem tekmovanju glasbenih umetnikov. Od leta 1951 do 1953 je študiral v Parizu pri Yvonne Astruc na Ecole Normale de Musique, kjer je diplomiral z najvišjim priznanjem »Licence de concert«. Na svojem prvem koncertu v Parizu leta 1954 je dobil zelo pohvalne kritike. Po povratku v domovino je imel solistične koncerte, nekaj je bil koncertni mojster Zagrebske filharmonije in član znamenitega ansambla Zagrebskih solistov. Sedaj deluje izključno kot koncertni violinist.

Ranko Filjak je diplomiral na Glasbeni akademiji v Zagrebu v razredu prof. Stančića. Stejejo ga med najbolj nadarjene mlade pianiste, kar je dokazal s koncerti in z nastopi v Zagrebski filharmoniji. Z violinistom Josipom Klimom tvori stalni komorni duo, ki je imel velike uspehe v Zagrebu, Splitu, Reki in Zadru, posebno pa še v Beogradu, kjer sta mlada umetnika igrala isti spored, kot ga bosta v petek, 22. marca v Ljubljani: tri sonate iz francoske glasbene literature (Debussy, Ravel in Francija).

Pianist Evgenij Malinin in dirigent Mladen Pozajic

Evgenija Malinina v o-molodem koncertu morali poznati poleg tega, kar smo poslušali, tudi njegovo umetniški profil iz njegove siceršnje, zlasti solistične igre. Slišali pa smo ga prvokrat in nismo vedeli drugega o njem, kot da sodi kljub svoji mladosti v najožjo elito ruskih pianistov, ene tistih vzhodnih dežel torej, iz katerih prihaja že 150 let menda večina vrhunskih svetovnih mojstrov klavirja. Dodal je z vso koncertantno resnostjo dve solistični točki in nam tako vendar ustvaril vsaj nekaj možnosti določiti mesto, kamor bi sodila njegova interpretacija tega Chopinovega koncerta o njegovi poustvarjalni umetnosti sploh. Dejal bi, da sodi v vrsto tistih, ki olivajo novo, sodobno vsebino liku vrhunskega glasbenega reproduktiva, odkar je zbledel in se umaknil v zgodovinsko galerijo romantični ozor virtuozasampiona. Posebna moč njegove igre je gotovo v njenih osebnih prednotah; te pa tečejo neke globoko in jih je težko z besedo opredeliti. Na prvi vtis zelo preprosta in v ničemer ne senzacionalna, koežjemu zoono zelo intenziona izvedba nas jame neopazno zapredati v plemenit čar in nas prijetno potegne s seboj: ko da so se odprla

pa lepo izrazita. Posebej mi je omeniti soliste in ne morem si kaj, da ne bi poleg deleža koncertnega mojstra, njega postavlja že partitura sama močno v ospredje, poudaril zlasti delež solo klavirista v pasażah, ki so v svoji tehnični in muzikalni popolnosti učinkovale čarobno, skoraj hipnotično, in pač zgovorno pričale o velikem talentu svojega izvajalca.

Rafael Ajlec

SLOVENICA V ANGLEŠKI REVIMI

Angleška revija »The Slavonic and East European Review« je v svoji najnovejši 84. številki posvetila precej pozornosti tudi Sloveniji. Na prvem mestu moramo omeniti članek univ. prof. dr. Antona Slodnjaka o »Franu Levstiku«, prvem predstavniku realizma v slovenski literaturi. Slodnjak obravnava v tem članku precej izčrpnost bisto in značilnosti Levstikovega ustvarjanja. Njegov prispevek smemo zato smatrati kot lep prispevek k afirmaciji slovenske literarne zgodovine v tujem svetu. Razen Slodnjakovega članka je prinesla revija oceno knjige

dr. Dragotina Cvetka »Odmev glasbene klasične na Slovenskem«. Kritika, ki jo je napisal J. W. Newmarch Holmes, podaja najprej vsebino dela, metodologijo in rezultate njegovih znanstvenih raziskovanj ter jih zelo pozitivno ocenjuje. V isti številki omenjajo angleške revije ocenjuje znani slavist in soprevajalec Prešerna v angleščino Edward Fitzgerald. Ocenjuje valec smatra, da je Gradnikov slovenski prevod dobro uspel.

NAŠIM MLADIM BRALCEM

Kako sem izgubil starše

Ne spominjam se točno ne datuma in ne samega dogodka, ker sem bil še premajhen. Saj mi je bilo takrat komaj osemnajst mesecev. Skušal bom opisati dogodek tako, kakor so mi pripovedovali moji sorodniki.

Leta 1941 so Italijani zasedli slovenske kraje in tako so prišli tudi kmalu v Loško dolino v Stari trg. Nekoč so vdrl v našo hišo, zvezali očeta, ga tolkli s kopiti in ga odgnali za vas. Moji mami so ukazali, naj v nekaj minutah pobere, kar se ji zdi najpotrebnejše, in se pripravi, da gre z njimi. Vsa zmedena, kaj naj bi vzela, je tekala sem in tja in medtem jo je fašist sunil v hrbet s puško, da je mama zletela skozi večna vrata. Kmalu se je potem pokazal plamen nad streho naše hiše. Hiša je pogorela do tal. Mama je jokala in klicala očeta, ko je zaslislala, da so za vasjo padli strelji. Naju z mamo so odvele v kamion in z drugimi vred odpeljali v internacijo na Rab.

Iz internacije sva se vrnila živa. Ko je mama zagledala do tal požgano hišo in se spomnila očeta, ki je padel kot talec, je od bolečine zbolela in v nekaj dneh umrla. Tako sem ostal sam. Po osvoboditvi se je tudi zame zavzela organizacija Zveze borcev in me poslala v Mladinski dom v Medvode, kjer sem hodil in dovršil osnovno šolo. Po končani osnovni šoli sem se vrnil v svojo Loško dolino, kjer sem zdaj gojenec v Dijaškem domu v Starem trgu pri Ložu. Obiskujem III. r. gimnazije. Potrdil se bom, da bom dovršil gimnazijo in se bom izučil kakšno obrt. Toda spomin na očeta in mater je vedno z menoj. Lahko ste srečni, otroci, ki imate očeta in mater.

Janez Turk, III. r. gimn., Stari trg, Loška dolina

MARTA KOCHOVA

MULA MICA

Mule so čudna bitja. Do skrajnosti potrpežljive, skromne, delovne, toda nikoli popolnoma zanesljive. V trenutkih, ko povzdigujejo mulino pridnost prav do neba, obstane in se ne gane. Kot bi nekaj planilo vanjo, morada upor proti človeku, ki ne pozna muline zmogljivosti.

Mica je bila vojaška mula. To se pravi, da je služila pri vojakih. Vsi so jo imeli radi. Ne zaradi tega, ker je bila med vsemi

mulami najlepša, ampak zato, ker ni bila trmasta kot druge mule. Seveda so peli slavo mulovodcu Mihi. Vsi so bili prepričani, da je to njegova zasluga.

Takrat, ko so meni nič, tebi nič hoteli Italijani vkorakati v Trst in je naša armada zasedla mejo, je prišla tja z vojakmi tudi mula Mica. Nosila je težke tovore, ne da bi kdaj pokazala le malo nejevolje, pomulila sem in tja malo trave in spet kolovratila dalje.

Lepa je jesen na Primorskem. To je občutila tudi Mica. Sonce se je bleščeče odbijalo na njeni gladki črni dlaki, veter je vzdigoval suhe liste, da so leteli po zraku kot jata ptic in se z vzdihom spet spuščali na tla.

Toda prišlo je povelje, da mora četa, v kateri je služila Mica, takoj na pot v zelo oddaljen kraj. Če so hoteli biti ob napovedanem času tam, so morali pohiteti na vlak.

Vsi so se že vkrkali in čakali samo še mule Mice in mulovodca. Kot bi mulo nekaj obsedlo, ni in ni hotela v vagon. Vse štiri je uprla v tla in sto tankov je ne bi premaknilo.

Miha jo je prosil, jo rotill in ljubeznivo prigovarjal:

»Mica, ne delaj sramote meni in sebi. Poglej, kako se nama vsi smejejo. Ti si bila vendar najboljša in najlepša med mulami. Prava perla! Nikoli nisi trnila. Kaj te je pa zdaj prijel? Ti, mulica moja!»

Toda nič ni pomagalo. Mula je dvignila svoj črni gobec, privihala zgornjo celjust in se zasmejala Mihi v obraz. Sama pri sebi je govorila:

»Perla gor, perla dol, v tale hlev na kolesih že ne grem. Saj nisem kamela, da bi se nalokala vode kar za vse leto. Zeje pa ne bom trpela.»

Miha seveda ni razumel njene govorice in ne njenih misli. Kar naprej je moledeval okrog nje:

»Kako prijetno se boš vozila. Tk, tk, tk, bodo pela kolesa!

— Bodi pridna, Mica.»

»Figo, ti in tvoj tk, tk. Ze vem, kako prijetno se bom gugala. Ne grem in ne grem.»

Se bolj trdo se je postavila na vse štiri.

»Je že prav,« je rekel Miha.

»Nikoli te še nisem udaril in tudi danes te ne bom. Naj te pa drugi!»

Vsi so se mu smejali, ko se je osramočen umaknil.

Toda naj so mulo še tako vlekli, ji prigovarjali in ji grozili, nihče je ni mogel spraviti v vagon.

Vsem je postalo že neprijetno. Vlak bi moral že davno odpeljati. Brez mule pa niso smeli. Mica je bila kot vojak. Disciplin pa je pri vojakih huda reč in zanjo odgovarja komandant. Zato je rekel vojakom:

»Kdor spravi mulo v vagon, dobi sedem dni dopusta!»

Med vojakmi je završalo. Sklonile so se plešaste, kosmate in obrite glave. Vsi so premišljevali in premišljevali.

Pred komandanta je stopil cigan Marko in rekel:

»Jaz bom spravil mulo v vagon.»

Mica je svoje črne oči zapirila v cigana.

Marko je slekel srajco in vanjo zamotal mulino glavo.

»Kaj pa bo zdaj, spak cigan, skil! Ne boš! Kar še zadnjico mi

vsak način moram z glavo naprej. To bom pa že čutila, ko me bo vlekel ta črnuh.»

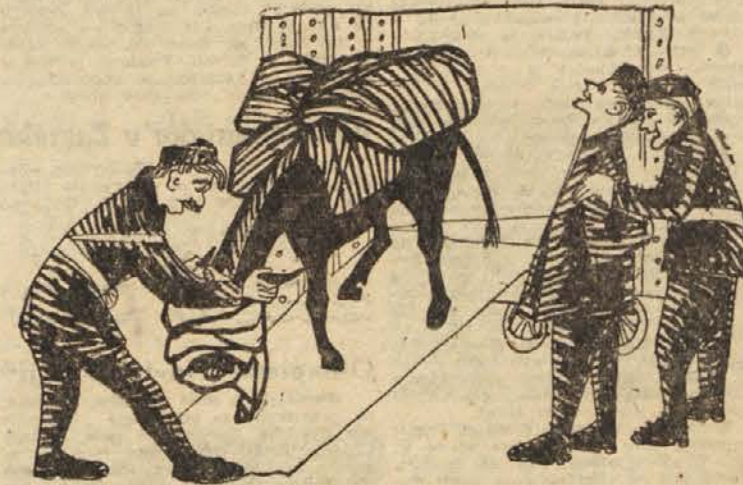
Cigan je res krepko zgrabil mulo za glavo in jo povlekel k sebi.

»Saj sem vedela, hi, hi,« se je smejala mula.

Marko je povlekel mulo za korak k sebi, mula pa za tri korake nazaj. In spet, korak k sebi, mula, tri korake nazaj.

Mica je slišala krohotanje vojaka in je bila seveda prepričana, da se smejejo ciganu in se je sama še bolj smejala.

Toda vojakji so se smejali Mici, Prebrisani cigan je računal na mulino trmo. In res. Bolj ko je Mico vlekel k sebi, bolj je Mica silila nazaj. Tako je počasi, korak za korakom, ne da bi mula sama vedela, kdaj in kako, pritala v vagon. Ko je že krepko

zavij v srajco! V vagon pa ne grem in ne grem!» je govorila sama pri sebi mula.

Cigan je prijel Mico za glavo in jo začel vrteti okrog njene osi. Mula se je vse vrtelo v glavi, da ni vedela, kje je zahod, kje vzhod, kje jug in kje sever in kje vagon. Toda vseeno se je hihitala sama pri sebi:

»Misli, da me bo zmešal, cigan ciganski. Saj zdaj res ne vem, kje je vagon. Ampak z zadnjico ne bom vanj skočila. Na

stala v vagonu, ji je cigan odmotal glavo in odskočil.

Muline oči bi kmalu od presenečenja skočile iz jamic, koje je videla, kakšno ji je zagodel cigan. Prisegla mu je strašno maščevanje.

»Le čakaj, cigan ciganski! Nadehala sem se tvoje smrdljive srajce in te bom zaduhala na kilometer daleč. Potem pa, gorje ti!»

Menda mule res nikoli ne pozabijo človeka, ki jih je užalil.

UREDNIKOV KOTIČEK

Dragi tovariš urednik!

Oprosti mi, ker se toliko časa nisem oglašil. Vsak dan sem se pripravljval, da ti pišem, pa sem odlašal do današnjega dne. Začel sem delati slikanico o deč-

kn, ki je pobegnil v tujino. In ko je uvidel, da tam ni tako, kakor si je to predstavljal po filmih, se je vrnil nazaj v domovino. Lepo prosim, če bi mi odpisal ali se spleča povest naprej ilustrirati. Najlepše pozdrave od

Zupana Janeza
dijaka iz Izole

Dragi Janez!

Zdi se mi, da sem Ti že svoj čas pisal, da bi imel najrajši kakšno slikanico iz življenja ribičev. Saj jih Ti dobro poznaš in moji bralci bi si kaj takega najbrž zelo zaželeli. Če pa bo ta slikanica, ki jo zdaj delaš o pobeglem dečku, tudi dobro napisana in narisana, pa je tudi dobro. Prej Ti pa ne morem ničesar reči, dokler Tvojega dela ne vidim in ne preberem. Lepo Te pozdravlja

urednik

Skrivalnica

R	J	L	L	J	U	N	L	N	B
S	I	O	L	A	E	E	I	V	
A	M	J	A	B	B	J	O	I	J
I	E	N	E	N	E	M	U	L	S
S	J	N	J	E	V	A	L	S	J
D	G	K	O	N	E	V	N	J	
E	J	A	J	I	K	L	I	L	A
R	U	M	N	Z	C	K	E	E	T
E	I	N	O	T	N	O	O	S	
L	V	I	J	I	O	A	I	E	
2	I	J	S	R	E	R	P	K	S
E	V	O	T	J	J	U	V	J	N
L	G	N	I	T	I	E	U	E	A
L	S	I	A	D	J	S	A	J	
O	N	V	J	R	J	P	O	L	K
A	N	S	E	D	V	K	N	V	
I	A	S	K	O	E				

Skači kakor figura konja pri šahu in lahko boš prebral nekaj o življenju in delu Valvasorja. Začni pri velikem R zgoraj in končaj pri E v spodnji vrstici!

TELIČEK

»Uf, kako že bral« je zadovoljno božal oče Sisko po trebuhu.

Otroci so skakali po hlevu, pritiskali glavo k toplemu telesu krave in poslušali lahko branje nerojenega telička.

»Jutri bo poglela,« je povedal oče.

Koliko začudenja in neznane sreče je rodilo to v drobnih očeh pseh Podgornikovih.

Mnogo večerov so že govorili o tem, kolikokrat so že izračunali dan, ko bo Siska poglela, in vendar je zdaj prišlo kot čisto novo.

Ze jutri! In potem še mesec, dva, teliček bo rasel, postal bo cel junec, ko ga bodo odgnali na semenj.

»Ko bi bil junček, bi ga lahko dobro prodal, junci gredo v prodajo. Če bo telička, bomo pa počakali, da doraste in potem prodali Sisko.« Oče je to že večkrat povedal in otroci so verjeli, da bo junec. Vsak izmed njih je že nosil v sebi željo, morda ne veliko, a lepo. Če bo junec, jim bo oče na semenji dan kupil vsega.

Mati bi imela raje teličko.

»Ko doraste bo spet mleko pri hiši. Stara se je izmolzila, mleko pa je pri otrocih pol življenja.«

Otroci so imeli drugačne želje. Priljubljeno so teličkovemu branjcu in kravo božali.

Druga dne je prišel k Podgornikom logar, nekakšen paški židovozdravnik.

Oče se je smehljaj, otroci pa so gledali logarja, kot čarovnika, ki jim bo pričaral srečo.

Krava se je pripravljala; prestopala se je, legala in spet vstajala.

Odrasli so šli o hlev, otroci pa so ostali pred vrati. Gledali so veselo, a se niso upali govoriti. Čakali so: Samo še trenutek!

Tonka je stala ob vratih, o

rokah je imela zaboj z otrobi. Z njimi bodo posipali telička.

Mislila je na novo obleko.

Nedeljska je bila že stara, obeljena.

Nihče ni vedel, da čakajo odgovora na vse to.

V hlevu je sople krava, oči je imela motne, telo izmučeno. Poleg nje je ležal mrtev teliček.

Ni se dalo drugače,« je rekel logar in odšel.

Pri Podgorniku je postalo prazno, podrla se je vse tisto lepo, kar so pričakovali.

Anica Barbič, dij., Kostanjevica na Krki

Jure in Rezi sta držala velik kos slame, da bosta nastlala kravi. Tudi njune misli so bile uprte nekam v neznano. Jure je mislil na novo bič, s katerim bo pokal po trankah. Rezi pa si je želela nov cekar za šolo. Hodila je v prvi razred.

Julčka in Joško sta ob plotu pulila travo in delala grobove. Bila sta še premajhna, da bi mislila na obleko. Vedela sta le, da jim bo oče na semenji dan prinesel vsega.

Minute so se vlekli. V hlevu je bilo čedalje huje in glasneje. Slišali so se ozkiki in kletve.

Slednjic so se vrata odprla. Otroci so uprli oči v odrasle. Mati je stala kot grešnik. Logarju so se še svetile oči, a jih ni upal upreti v očelne zadržke, mrčne. Za otroke se nihče ni zmenil.

Naš Ahil in sosedova kaša

Naš Ahil ni bil tako imeniten pes, kakor je imel imenitno ime. Bil je majhen, kodrast in zelo ljubezniv, včasih že kar malo preveč. Posebno rad je imel našega očeta, katerega je povsod spremljal. Če ga je oče privezal

se zvečer vračali s polnim vozom listja, je veselo tekkel pred vozom. Hitel pa je naravnost k potoku, ki teče mimo naše hiše in meji sosedovo in našo domačijo. Ahil je tako pil, da se nam je kar čudno zdelo, kaj ga tako

tilo le kaj hudega. Ob potoku so stali: starejša sosedova hči Mica, vsa objokana je držala v rokah skledo, njena brata pa sta se od srca krohotala. Vprašala sem Mico, kaj se je zgodilo. Med jokom je povedala, da ji je ciganka, ki je šla skozi vas, pojedla kašo, katero je hladila v potoku za večerjo. Zasmejala sem se tudi jaz, ker je bila s tem pojasnjena čudna žega našega Ahila, Mica pa se mi je smilila, ker ni imela kaj postaviti na mizo za večerjo. Povedala sem doma, da je Ahil pojedel v potoku sosedovo kašo. Mama mi je dala latvico mleka, da sem nesla sosedovim. Ko je Mica zagledala mleko in zvedela o požrešnosti našega Ahila, se je tudi njej zjasnil obraz, čeprav je morala kuhati drugo večerjo.

M. F., Litija

Ali vam je znano, da...

— 2000 m pod zemeljsko površino ni niti najmanjšega živega bitja.

— imajo največjo hidrocentralo na svetu ZDA na reki Columbij. Jez je širok 1270 m in visok 112 m. Za njim se razprostira 242 kilometrov dolgo umetno jezero z 12 milijardami kubičnih metrov vode, ki ženejo 200 letnih generatorjev. Največjo hidrocentralo v Evropi pa imajo Francozi.

Med našimi najznamenitejšimi hidrocentralami pa je Jablanica. Visoka je 76 m, na prhu pa je dolga 200 m. Za njo se razprostira 35 km dolgo Jablaniško jezero, ki je po površini četrto jezero v FLRJ. Če je vode v jezeru preveč, pada preko jez in tvori tako vsličasten slap, verjetno največji v FLRJ.

na verigo, je toliko časa prosil s prednjima taticama, da ga je odvezal in spustil. Privezal ga je pa zato, ker se je včasih potepel v gozd na prepovedan lovski pohod in si privoščil tudi kakega zajčka. Ta pojedina pa je nekajkrat stala našega očeta 50 din kazni, kar je bilo pred vojno za malega kmeta že kar lep denar.

Oče je ob taki priliki vedno zapretel, da mora Ahil stran, mi pa smo vedeli, da to ne bo držalo, ker ga je imel preveč rad in ga je vedno skrbelo, da se v gozdu ne bi ujel v kako past.

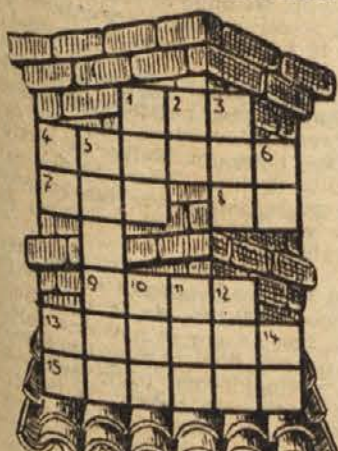
Nekega jesenskega popoldne smo se odpravili vsi v gozd grabiti listje za stelo. Seveda naš Ahil je šel tudi z nami in prav pridno stikal po gozdu. Ko smo

žeja, Prepričani smo bili, da se je najedel kač. Nato se je vlekel pred svojo kočjo in se ni zmenil niti za mamo, ko je šla v hlev, da bi pomolzla kravo. Drugačje sta vedno tekla z mucom za njo, da jima je vlila toplega mleka v skodelico, kateri smo rekli torilce.

Oče je v skrbih pogledal psa, češ zakaj neki tako leno leži in zakaj je toliko pil. Ko pa tudi večerje ni hotel pokusiti, smo bili vsi prepričani, da je naš Ahil bolan. Sumili smo, da je gotovo kje v gozdu pojedel strup za lisice.

Mama nas je poklicala k večerji, kar zaslisišmo zunaj kričanje. Bil je smeh in jok. Mislili smo, da se je pri sosedu pripe-

KRIŽANKA »DIMNIK«

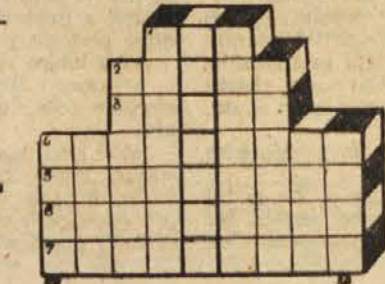

Navpično: 1. kazalni zaimek, 2. znak za iridij, 3. divja žival, 4. del človeškega telesa, 5. predstavljiva ga križanka, 6. osebni zaimek, 10. lirska pesem, 11. zadnji del živali, 12. oče, 13. del besede voz, 14. veznik.

Magični lik

Vodoravno: 1. okrajšava neke tovarne v Kopru, 2. rečenica, prazna beseda, 3. moško ime, 4. država v Južni Ameriki, 5. prireditve v Spaniji, 6. naslov brazilskega filma, 7. prebivalci šotorov (žive v taboru).

Ako rešiš vse pravilno, boš lahko prečital navpično v sredini lika neko mestlo.

REBUS

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Moste - od 16. do 23. marca: dr. Branko Medvedšek, Ljubljana, Krekova 5, tel. 31-359. - V odstopnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Za najprej primere od 16. do 23. marca: dr. Branko Medvedšek, Ljubljana, Krekova 5, tel. 31-359. - V odstopnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

Zdravstveni dom Čenter: dr. Milana Vrbica, tel. 31-361, Komenskega ulica 22; dr. Jože Podobnik, tel. 21-516, Gorupova 1.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Branko Čebin, tel. 382-297, Stoženska ulica 23.

Zdravstveni dom Siška: dr. Janez Gasperlin, tel. 32-452, Saranovičeva 10. Zdravstveni dom Vič: dr. Boris Jagodič, tel. 22-437, Rožna dolina, Cesta IV. št. 10, v odstopnosti zdravnika kličite telefon 32-740 ali 22-372, neplačljiva dežurna v ambulanti Mirje od 16. do 21. 7-7.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Bogdan Leskovic, tel. 20-167, Spl. ambulanta, Ižanska cesta 3, v primeru odstopnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom Sentvid: telefon 731 ali 741.

POSTOJNA - POZOR!
Napovedano predavanje IZLET V ITALIJO, ki bi moralo biti v četrtek, dne 21. marca ob 20 v kino dvorani v Postojni, je zaradi nepredvidenih ovir PRELOŽENO na kasnejši datum.

PUTNIK SLOVENIJA
Polek dobi pri trgovcu, kjer kupuje za svoje gospodinjstvo. Zahteva FLEX, če hoče kvaliteto. Idealno čisti masne madeže.

Pet minut časa imaš gotovo preden greš na zabavo, da si napraviš masko TEINT BELL. - V vseh trgovinah s kozmetiko imajo TEINT BELL.

De-De
DEFINICIONA IN DEZODORIR
TOALETNO MILO

PREDAVANJA
DPM viš vabi na predavanje dr. Ive Segula »O avtoriteti v družini«. Predavanje bo v petek, 22. marca ob 20 v osnovni šoli na Viču.

V Klubu kulturnih delavcev govori v četrtek, 21. marca ob 20.30, dr. Jože Globevnik: »S poti po ZDA«.

Ljudska univerza v Ljubljani in Zavod za napredek gospodinjstva prireja ciklus predavanj »Dom in gospodinjstvo«. V četrtek, 21. marca, bo predaval ing. arh. Ilija Arnavtovič: »Dom in gospodinjstvo« (s sklopiščitimi slikami). Predavanje bo ob 20 v dvorani Prilodolovno-matematične fakultete, vhod iz Gosposke ulice.

KONCERTI
V ponedeljek, 25. marca, koncert za zbor in orkester. Dirigent Janos Ferencsik iz Budimpešte, solist Anton Trost. Na sporedu Kodaly, Strauss in Brahms.

Josef Klimek in Ranko Filipjak iz Zagreba bosta koncertirala jutri, v petek, za modri abonma. Na sporedu skladatelj (Debussy, Ravel, Franck). Preostale vstopnice bodo v prodaji jutri v Filharmoniji.

GLEDALISCA
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
Cetrtek, 21. marca ob 15: Moder-Ajdič: »Janko in Metka«. Zaključena predstava za Osnovno šolo Spodnja Siška.

Ob 20: Brecht: »Kavkaški krog s kredo«. Abonma D.

Petek, 22. marca ob 15:30: Miller: »Spomin na dva ponedeljka«, »Pogled z mostu«. Abonma Petek II. popoldanske.

Sobota, 23. marca ob 20: Shakespeare: »Henrik IV.« (drugi del). Izven in za podelitve. (Zadnja izven predstava).

Nedelja, 24. marca ob 15: B. Kreft: »Krajski komedijanti«. Izven in za podelitve. Vstopnice so že v prodaji.

Ob 20: Axelrod: »Sedem let skomin«. Izven in za podelitve. Vstopnice so že v prodaji.

Na željo številnih obiskovalcev, ki so pri zadnji izvenabonmajski predstavi »Henrika IV.« ostali brez vstopnic, predstavljamo uvrstiti v repertoar enkrat in sicer v soboto, 23. marca. Obistnostno je izven in za podelitve. Predstavo opozarjamo, da bo to ne- »Henrika IV.«.

Vstopnice so že v prodaji pri dnevnih blaginjavah in Operi.

Nedeljski dramski repertoar je spremenjen tako, da sta predstavi za menjani: ob 15 bode »Krajski komedijanti«, ob 20 pa »Sedem let skomin«.

OPERA
Cetrtek, 21. marca ob 19.30: Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Abonma F.
Petek, 22. marca ob 15: Offenbach: »Hofmannove pripovedke«. - Zaključena dijaška predstava za Gimnazijo Novo mesto.

Sobota, 23. marca ob 19.30: Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Abonma B.
Nedelja, 24. marca ob 19.30: Verdi: »Trubadur«. Debut Hilde Holzlöve v vlogi Leonore. Izven in za podelitve. Vstopnice so že v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Cetrtek, 21. marca ob 20: Barillet-Gredy: »Pero«. Abonma TSS I.
Petek, 22. marca ob 20: M. Gorki: »Malomeščani«. Abonma LMS IV. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 23. marca ob 20: Cankar-Smerdu: »Martin Kačur«. Izven. (Veljajo vstopnice od 16. marca.)
Nedelja, 24. marca ob 15: M. Gorki: »Malomeščani«. Izven. Popoldanska predstava.

(Veljajo vstopnice od 17. marca.)
Ob 20: Večer v čitalnici - Vilharjeve šolice. Izven.

(Veljajo vstopnice od 17. marca.)
SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Cetrtek, 21. marca ob 20: J. S. Popovič: »Jara meščanka«. komedija. Gostovanje v Zg. Siški v domu »Svobode«.

Sobota, 23. marca ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«. komedija. Izven. (Veljajo vstopnice od 16. marca.)
Nedelja, 24. marca ob 16: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«. pravljica. Izven. Popoldanska predstava. Izv. ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«. komedija. Večerna predstava. Izven.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu. rezerviranje telefon 32-860. Prodaja vstopnic za gostovanje v Zg. Siški je v sredo od 18-19 in v četrtek dve uri pred predstavo v domu »Svobode« v Zg. Siški.

Vstopnice rezervirane za predstavo »Družina Blo« prejšnjo soboto, 16. marca, veljajo za sobotno predstavo dne 23. marca. Vzeti pa jih je treba v petek, 22. marca, do 18. čer bode prodane.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg 2
Cetrtek, 21. marca ob 17: Pengov-Simčič: »Zlata ribica«.

Sobota, 23. marca ob 17: Tauffer-Novy: »Moja in živali«.

Ob 20.30: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Za odrasle.
Nedelja, 24. marca ob 11: F. Bevk: »Lenuh Poležuh«.

Ročne lutke
Resljeva cesta 36
Petek, 22. marca ob 15: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje v Črnučah.

Ob 17: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje na Ježici.
Nedelja, 24. marca ob 17: A. Papler: »Hudobni graščak« (v Ljubljani). Prodaja vstopnic za vse ljubljanske predstave od srede dalje (razen nedelje) od 10-12 v upravi. Resljeva cesta 36, telefon 32-030, in pol ure pred vsako predstavo (tudi ob nedeljah) pri gledališki blaginji.

MLADINSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Križanke, Viteška dvorana
Cetrtek, 21. marca ob 17: F. Bevk: »Bilo je nekoč...«. Zaključena predstava za Osn. šolo Ledina.

Sobota, 23. marca ob 16: F. Bevk: »Bilo je nekoč...«. Zaključena predstava za Osn. šolo Vardica.

MARIBORSKE VESTI
DEŽURNA LEKARNA
Cetrtek, dne 21. marca: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Petek, dne 22. marca: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Cetrtek, 21. marca ob 15: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«. Zaključena predstava za ženske ročne ure znamke »Doxa«, 240 ročnih ur, 2 ročna pletilna stroja, razna kozmetična sredstva, razni medicinski instrumenti, računalna in šestila, nakit in nakitno kamenje, elektrotehnični material, dele motornih vozil in drugih strojev, dele ur in fotoaparatorov, tekstilno blago in konfekcija.

Pravico do nakupa imajo državne ustanove ter gospodarske, zadržne in družbene organizacije.

Udeleženci licitacije morajo predložiti pooblastila svojih ustanov in organizacij. Blago bo na ogled od 8. do 9. aprila 1957 od 8. do 12. ure v Carinarnici Maribor, Einspillerjeva 31-I, soba 19.

Carinarnica Maribor

CELJSKE VESTI
CELJSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 24. marca ob 15.30: M. Mikeln: »Petra Seme pozna poroka«.

Nedeljski abonma in izven.
Torek, 26. marca ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Red Torek.

Cetrtek, 28. marca ob 16 in 20: Večer baleta in opernih arij. Gostovanje članov Opere SNG iz Ljubljane; ob 19.30: M. Mikeln: »Petra Seme pozna poroka«. Gostovanje v Vojnici.

KINO
»UNION«: Francoski film: »Stopnice za služinčad«. Predstavi ob 18 in 20.
»METROPOL«: Mehški film: »Kadar te zapustim«. Predstavi ob 18 in 20.

VESTI IZ TRBOVELJ
»DELAŠKI DOM«: Amer. film: »Skrivnost zapuščenega vrta«. - V glavni vlogi Margaret O'Brien.

IZ ROGASKE SLATINE
Ital. film: »Dekleta iz Sanfrediana«. Predstava ob 19. V glavni vlogi Rossana Podesta.

IZ ZALCA
Ameriški film: »Beli jorgovan«. - Predstava ob 19.30. V glavni vlogi Jeanette MacDonald in Eddie Nelson.

Z JESENIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Milan Čeh, Cesta maršala Tita.

KINO
»RADIO«: Amer. barvni film: »Sin Ali Babe«. Predstavi ob 18 in 20. - V petek isti spored - zadnjikrat.

»PLAVZ«: Mehški film: »Mehika v jeseni«. Predstavi ob 18 in 20. - V petek isti spored - zadnjikrat.

VESTI IZ KRANJA
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
Cetrtek, 21. marca ob 15: A. Sauerrou: »Noči jeze«. Zaključena predstava za simfonik tovarne Iskra in izven.

Petek, 22. marca ob 16 in 20: Remac: »Magda«. Gostovanje v Novi Gorici.
Sobota, 23. marca ob 16 in 20: Sauerrou: »Noči jeze«. - Gostovanje v Novi Gorici.

Nedelja, 24. marca ob 16: A. Remac: »Magda«. Izven in za podelitve.

KINO
»STORZIC«: Ameriški film: »Vikend v Valdorfu«. Predstave ob 15.45 in 20.15.
»TRIGLAV«: Premiera angleškega barvnega filma »Svengali«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Donald Wolfitt, Hildegard Neff in Terence Morgan.

2 BLEDA
Ital. film: »Kruh, ljubezen in ljubosumje«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Gina Lollobrigida, Vittorio De Sica, M. Marini, R. Riso, Maria Pia Casilla.

DROBNI OGLASI
SPREJMEMO MOSKE IN ZENSKE za sprevodniško službo. Pozor: stanovanje v Ljubljani, najmanj 8 razredov osnovne šole, starost nad 18 let. Predložiti je kratke življenjepis s prošnjo. - Električna cestna železnica. Ljubljana. 789 b

SPREJMEMO USLUZBENKE za računovodstvo in za administracijo s srednjim šolom, znanjem stenografije in strojeписа. Ponudbe poslati pod »515« v upravo LP. 789 a

KROGLE za balinanje, Atrika les, težke, pipe za sode vseh vrst, lesene zamazke za sode dobiti: Ljubljana, Stari trg 32.

PIPE za sode vse vrste dobiti vedno pri »Suha roba«, Ljubljana, 40 let, poštno, čisto, večjo dobo kuhne in samostojnega gospodinjstva, sprejme takoj družina dveh oseb za stalno ali dnevno od 7-15. Lepa plača in dobra hrana. Naslov v upravi LP. 580

DELIKATESA KRANJ sprejme dve pomožni knjigovodski moči - Ponudbe poslati najkasneje do dne 25. marca 1957. K 44

Umrl je naš oče
Jože Zemljak
Pogreb dragega pokojnika bo v petek 22. marca 1957 ob 15. uri iz Andrejeve mrliške vežice.

Ljubljana, 3. marca 1957
Zalujoča sinova:
Jože in Milan z družinama

Cestitka
Viliju Štambergerju čestitajo za rojstni dan sorodniki in znanci.

RADIO LJUBLJANA
Spored za četrtek, 21. marca
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 - 6.40 Reklame in obvestila - 7.00 Zabavni zvoki - vmes ob 7.20-7.25 Naš jedilnik 8.05 Igrajo veseli godci in vsaki kvintet, pojeta Režika in Sonja - 8.30 Od baroka do moderne - 9.00 Radijski roman - Anatolij Vinogradov: Paganini - XIV - 9.20 Od popevke do popevke - 10.10 Naši operni solisti vam pojo - 11.00 Pesmi za naše meje - 11.15 Crtanem - 11.30 dan! (Kristina Brek: Lonček kuhar) - 11.50 Iz stare francoske muzike - 12.00 Lahek opoldanski glasbeni spored - 12.50 Kmetka univerza - Ing. Jože Rihar: Vplivi na medenije rastlin - 12.40 Pesmi in arije Jakova Gotovca - 13.15 Igra kvintet Mojmir Sepe - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vsem rekame - 15.40 Utrinki iz literature - Lowell D. Blanton: Tisnoba noč - II. - 17.10 Zabavna in pesna glasba na tekočem traku - 18.00 Radijska univerza - Dr. Oskar Reya: Nastanek vetra in njegov vpliv na vreme - 18.15 Boris Papandopol: Začetni prizor iz opere »Rona« - 18.30 Reportaža - 18.45 Poje mladinski zbor I. gimnazije iz Celja - 19.00 Radijski dnevniki - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 20.00 Tedenski notranje-politični pregled - 20.10 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Herodot Vam pripoveduje... - 21.30 Fre-scobaldi-Respihi: Pasacaglia - Igor Stravinski: Koncert za dva klavirja-solo - 22.15 Po svetu jazza - Jazz in jaz sva enako stara - 22.15-23.00 UKV program: Nočni operni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

II. PROGRAM
12.30 Na Gorenjskem je fletno (Nekaj narodnih z Gorenjske) - 13.00 Napoved časa, poročila, vremenske napovedi - 13.10 Iz opreme sveta - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Bruno Bjelinski: Koncert za klarinet in godalni orkester - 15.00-15.15 Napoved časa, poročila in vremenske napovedi - 22.15-23.00 Nočni operni koncert.

Spored za petek, 22. marca
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki - vmes ob 7.20-7.25 Naš jedilnik - 8.00 Zaključek oddaje - 11.00 Za dom in žene - 11.10 Popoldanski operni spored - 12.00 »Ta zima« - 12.30 Kmetijski nasveti: Stane Petelin: Zdravstveno zavarovanje živine - 12.40 Skladbe Rudolfa Matza in L. M. Skerjanca - 13.15 Ritmi in melodije - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Matej Rode: Zima odhaja - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinki iz literature: Dva mlada pesnika (Bojan Pisk in F. Pibernik) - 16.00 Popoldanski simfonični koncert - 17.10 Sportniki, pozor! - 17.30 Zabavna in pesna glasba na tekočem traku - 18.00 Ljudje med seboj - Dr. Leon Zelnik: Pred novim poglavjem - 18.15 Slovenske narodne izpriče - Cirila Prešija - 18.30 Iz naših kolektivov - 18.45 Igra ansambla Edgarka Seindeja - 19.00 Radijski dnevniki - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 20.00 Tedenski zunanepolitični pregled - 20.15 Trije prireditelji slovenski narodnih pesmi: Emil Adamič, France Marolt in Vasilij Mirk - (glasbena oddaja s komentiranjem) - 21.00 Glasbena medigra - 21.15 Od daja o morju in pomorščakih - 22.15 Igra plesni orkester Radia Ljubljana - 22.30 Mednarodna radijska univerza: Ing. Josko Rosina: O kolavdacijah dograjenih elektrarn in preizkušnih električnih strojev - 22.50 Melodije za lahko noč - 22.15-23.00 UKV program: Nočni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

II. program
8.00 Poročila - 8.05 Jutranji divertimento - 8.30 Humoreska tega tedna: Dr. Josko Rosina: Iz mojega življenja - 9.20 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi in napevov - 10.00 Napoved časa in poročila - 10.10-11.00 Tisotekov zabavnih melodij - 12.30 Zagrijamo in zapojmo - 13.00 Napoved časa, poročila in vremenske napovedi - 13.10 Simfonični koncert - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Glavni tenorji vam pojo - 15.00 do 15.15 Napoved časa, poročila in vremenske napovedi - 22.15-23.00 Nočni koncert.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«
Ameriški barvni film
»Broadwajska uspavanka«

Tednik: Filmske novosti št. 11. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - V glavni vlogi Doris Day. - Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«
Ameriški film
»Na razpotju«

Tednik: Filmske novosti št. 11. Predstave ob 16, 18.30 in 21. - V glavni vlogi Bette Davis in Paul Henreid. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: Amer. film: »Zmaga ali smrt«. Tednik: Prazgodovinski praseček. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »VIC«: Amer. vstavilovni film: »Ure obupa«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Humphrey Bogart in Frederic March.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.
KINO »SOCA«: Amer. barvni film: »Dvoriščno okno«. Brez tednika. Predstave ob 16 in 18. Zadnja predstava odpade. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.
MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 8: Zaprt.

KINO »TRIGLAV«
Francoski film
Lisbonske noči

Brez tednika. V glavni vlogi Daniel Gelin in Francoise Arnoul. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. - Jutri ameriški film: »Bojišče«.

KINO »SISKA«
Francoski film
»Štirje brez postelje«

V glavni vlogi Martine Carol, Dawn Addams in Francoise Arnoul. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

»OBOD«
INDUSTRIJA ELEKTROTEHNIŠKEGA MATERIALA
IN PRECIZNIH INSTRUMENTOV
CETINJE - telefon 180 in 42
razpisuje natečaj

za izpolnitev naslednjih delovnih mest:

1 strojnega inženirja
z najmanj 5-letno prakso vodje obrata

2 strojna inženirja
za konstrukcijski biro - samostojna konstruktorja

1 strojnega inženirja
za šefa prototipnega oddelka

2 elektroinženirja
za jaki tok s 3-letno ali daljšo prakso v obratih

1 elektroinženirja
za šibki tok za delo v elektronskem laboratoriju

1 elektro-strojnega inženirja
za šefa kontrole

3 strojne tehnike
z najmanj 5-letno prakso v tehnični pripravi

2 strojna tehnika
z najmanj 5-letno prakso v konstrukcijskem biroju

4 tehnične risarje
2 strojna tehnika
z najmanj 3-letno prakso v obratih

2 elektrotehnika
za šibki tok za delo v elektronskem laboratoriju

2 elektrotehnika
za jaki tok z najmanj 3-letno prakso

3 umirjevalce električnih števecv
z najmanj 5-letno prakso

8 visokokvalificiranih orodjarjev
za izdelovanje orodja iz bakelitne in plastične mase

4 orodjarje
za izdelovanje orodja, litega pod pritiskom

2 visokokvalificirana strugarja

Prijave s podatki pošljite na gornji naslov do 25. t. m.

Za samske je stanovanje in ostala preskrba zagotovljena, za oženjene pa je zagotovljeno stanovanje v roku treh mesecev od dneva sklenitve pogodbe.

Plača po sporazumu. Za podrobnejša obvestila se obrnite na gornji naslov.

CARINARNICA MARIBOR

bo 10. aprila 1957 ob 8. uri

JAVNO PRODALA:

RABLJENO: 6 osebnih avtomobilov, 1 manipulativni avtomobil, 1 prikolico za osebni avtomobil, 5 motornih koles, 1 dvokolo.

OSTALO BLAGO, VEČINOMA NOVO: 45 radioaparatorov, 3 pisalne stroje, 3 računske stroje, 34.000 brivice za britje in 95 brivcev za britje, 14.000 kremenčkov za vžigalnice, 5000 raznih igel za obrt, 3400 naličnih peres, 2000 parov nylon in perlon nogavic, 1500 svilenih naglavnih rut, 1690 vžigalnikov, 370 garnitur pisalnega pribora, 280 ročnih ur, 291 mehanizmov za ženske ročne ure znamke »Doxa«, 240 ročni ščetki, 2 ročna pletilna stroja, razna kozmetična sredstva, razni medicinski instrumenti, računalna in šestila, nakit in nakitno kamenje, elektrotehnični material, dele motornih vozil in drugih strojev, dele ur in fotoaparatorov, tekstilno blago in konfekcija.

Pravico do nakupa imajo državne ustanove ter gospodarske, zadržne in družbene organizacije.

Udeleženci licitacije morajo predložiti pooblastila svojih ustanov in organizacij. Blago bo na ogled od 8. do 9. aprila 1957 od 8. do 12. ure v Carinarnici Maribor, Einspillerjeva 31-I, soba 19.

Carinarnica Maribor

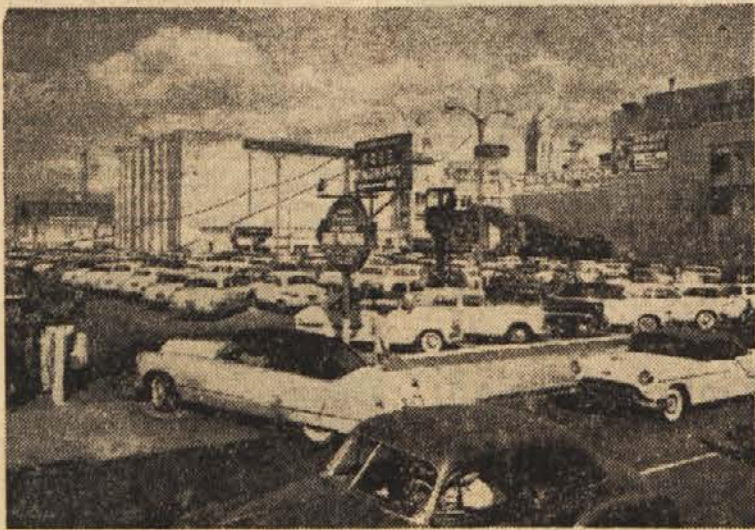
Drobne ZANIMIVOSTI

SOLZE IN BOLEZEN

V ameriških laboratorijih so pred kratkim razvili skrivnostno sol, ki se dolgo upodablja pe-
anško domišljijo. Zdravniki Eri-
cklawn je analizirala solze 2000 bol-
nikov in ugotovila, da je mogoče
po kemičnih spremembah v njih
sklepati o zdravstvenem stanju do-
ločenega človeka. Spoznala je, da
boleznin na razne načine spreminja-
jo razmerje med globulino in al-
buminom v solzah.

NENAVADNA BANKA

Banka v Dallasu (Texas) je naj-
bolj nenavadno banko posloje,
kar so ji zgradili doslej. Pove-
dati je treba, da je Texas zaradi
natnih vrelcev med najbogatejši-
mi področji na svetu, zato je
banko posloje podobno 40-nad-
stropnemu srebrnemu stolpu z mo-
gočno neonsko lučjo na vrhu. Dvo-
rana, ki zavzema 500 kvadratnih
čevljev, je tlakovana s ploščami
iz 22-karatnega zlata.

NAJSTAREJŠI POSLANSKI KANDI- DAT

V Azerbejdžanu kandidira za
poslanca doslej najstarejši kandi-
dat na svetu. To je 149-letni Mah-
mud Ibatov, poglavar 100-članske
rodbe.

NAJMANJŠI OTROK

V neki londonski porodnišnici je
zagledal pred dnevi luč sveta no-
vorojenček, ki je tehtal komaj
570 gramov in ga je zdravnik dr-
žal na dlan. Položili so ga v inku-
bator, dvajset ur kasneje pa je
začel normalno dihati. Po treh dneh
je že pil mleko kot vsi dojenčki,
seveda v znatno manjši količini.

DVOJE PROG NA TEČAJU

Britanska antarktična odprava
je s svojimi letali ugotovila dvojne
možnosti za upostavitve letalske
zveze z Južnim tečajem. V brzo-
javki, ki jo je poslal v London,
je vodja odprave Shackleton spo-
ročil takole: »Zadnje dni februar-
ja smo odleteli še drugo uporabno,
toda težko stezo čez planine The-
ron Range do Južnega tečaja.»

TAJNE ŠOLE

zaradi televizije

Mnogi mladi Angleži slabo berejo
in pišejo, tega pa sta kriva —
tako pravijo — televizija in film

»Mladi rod ne zna sestaviti niti nekaj stavkov za do-
pisnico, kaj šele pismo.« je izjavil med burno razpravo v
britanskem parlamentu poslanec Robert Boothby. Njegove
besede so zbudile med prebivalstvom viharne proteste, saj
Angleži s stoletno knjižno tradicijo skoraj niso mogli ver-
jeti, da ima njihova civilizirana dežela v mladem rodu na
pol pismene ljudi.

Položaj pa je nemara še huj-
ši, vsaj tako zatrjujejo zbiralci
statističnih podatkov in nekateri
novinarji, ki proučujejo splošno
izobrazbo povprečnega prebivalca
sodobne Anglije. Po njihovih tr-
ditvah zna na tisoče mladih an-
gleških fantov in deklet komaj za
silo brati in pisati. Res so se v

šoli učili tega dovolj dolgo, toda
potem, ko so si izbrali poklice,
so tako zanemarili to pridobljeno
znanje, da po nekaj letih ne zna-
jo več pravilno napisati niti naj-
bolj preprostih stavkov in ne mo-
rejo prebrati enostavnih beril ali
časopisnih člankov.

Po mnenju strokovnjakov je k
temu stanju mnogo pripomogla —
med drugimi činitelji seveda —
tudi televizija, ki ji mladi ljudje
posvečajo sleherni prosti trenu-
tek. Prav zato knjige izgubljajo
praktično vrednost v življenju
dobrega dela mladega rodu.
Kot drugi vzrok omenjajo po-
sledice minule vojne, na tretjem
mestu pa očitajo staršem pomanj-
kljivo skrb za duhovni napredek
naraščaja.

Ko je londonski »Times« pred
nekaj tedni zapisal o tem prvi
članek — pisec je zatrjeval, da
ima podatke, po katerih je v Ve-
liki Britaniji, množica prikrita ne-
pismenih ljudi — se je razvila v
tem listu žolčna razprava. Bralci
so skušali ovreči trditve člankar-
ja, nekateri so smatrali sestavek
celo za odkrito protibritansko
propagando.

V enem naslednjih sestavkov
je šel londonski »Times« še da-
lje: trdil je, da imajo samo v
Londonu vrsto šol za nepismene
odrasle in da hodijo v te šole
ženske in moški v starosti od 19
do 40 let. Takole je zapisal član-
kar: »V mnogih britanskih mestih
se množica ljudi pogumno trudi,

da bi si znova pridobila pozab-
ljeno znanje: spet hočejo obvla-
dati abecedo. Toda to so samo
najpogostejši v armadi nepi-
smenih, samo tisti, ki jim ni mar,
da bodo izpostavljeni zlobnemu

posmehu, če bo njihova okolica
izvedela za pomanjkljivost v nji-
hovi izobrazbi. Bolj žalostno pa
je to, da mnogi na pol pismeni
ljudje ne premorejo dovolj pogu-
ma za to odločitev.«

Navedb v članku ni ovrgla niti
nacionalna ustanova za vzgojno
vprašanja. Priznala je celo, da
ima Velika Britanija »visoko
število« odraslih, ki ne znajo niti
brati niti pisati. Ker so listi ob-
javljali iz dneva v dan nova dej-
stva, je moral nazadnje razpravi-
ljati o tem vprašanju tudi bri-
tanski parlament. Sestavili so po-
sebno komisijo, ki je že objavila
del svojih ugotovitev. Na prvem
mestu omenja kot krivca takega
stanja televizijo in film. »Mladi
ljudje imajo filme in televizijske
oddaje, zato postajajo človeški
roboti, ki nekritično sprejemajo
vse, kar jim ponudita ta dva ve-
likana sodobne civilizacije,« je
rečeno v prvem poročilu ome-
njene komisije.

Pred kratkim se je primerilo
v angleški grofiji Essex nekaj,
kar je spravilo vprašanje nepi-
smenosti še bolj v ospredje. Far-
mar John Humming je prejel gro-
zilno pismo, da mu bodo ubili
sina, če ne bo položil na določeno
mesto tisoč funtov. Ker John ni
znan dobro brati, ni ugodil gang-
sterjem niti ni obvestil policije.
Dva dni kasneje so mu sina ugra-
bili. Sele potem je kmet povedal,
da je prejel pismo, ki ga ni znal
prebrati.

Letošnje karneval-
ske dni v Nizzi so
izkoristili tudi vlo-
milci in tatovi.
Pet gangsterjev v
pustnih maskah je
vdrlo v draguljar-
no Singer (last-
nica je na sliki)
in odneslo nakit v
vrednosti 50 mi-
lijonov francoskih
frankov. Čez ne-
kaj dni je prispel
v Nizzo najboljši
strokovnjak bri-
tanskega Scotland
Yarda za tatvine
draguljev. Posne-
tek kaže detektiva,
ki skuša ob
različnih maskah
priklicati lastnici v
spomin, kako so
bili maskirani ro-
parski vlomilci

Simpanz Fipps kaže obiskovalcem
hamburskega varteteja »Allotria«
svoje umetnije na visokem kole-
su. Menda kot prvi svojega roda
popolnoma obvlada »visoko umet-
nost«.

Dijaško znanje

Razstavo del velikega slikarja
Albrechta Dürerja v Düsseldorfu
so si ogledali tudi vsi učenci po-
tega razreda neke gimnazije. V
knjigo vtisov je zapisal eden iz
med učencev »v imenu celotnega
razreda«: »Dela gospoda Dürerja
so nam zelo všeč, vendar je na-
podobah malo preveč svetopisem-
skih motivov. Gospodu Dürerju
želimo pri nadaljnjem delu mnogo
uspeha!« (Mimogrede: Dürer
je umrl pred 480 leti.)

Tihotapci opija

V Hongkongu so zaplenili na
krovu danske tovorne ladje »Kie-
sten Herske 145 kg surovega opi-
ja, ki je vreden okoli pet milio-
nov dinarjev. Ladja je priplo-
la v Hongkong s Srednjega
vzhoda.

Za dobro voljo

PRILJUBLJENOST

Ko je Caruso gostoval po
Ameriki, se mu je pokvaril avto.
Medtem ko ga je šofer poprav-
ljal, je pevec stopil v bližnjo
farmarsko hišo in dejal: »Jaz
sem Caruso.«

Farmer je bil od veselja ves
iz sebe. Poklical je ženo in otro-
ke. »Pridite in pogledajte slavnega
samotarja z otoka! Glejte, otroci,
pri nas se je oglasil Robinson
Caruso.«

LJUDJE IN OPERA

Slavnega tenorista Enrica Ca-
rusa so nekoč oprašali, kaj misli
o deležu posameznih narodov pri
opernem ustvarjanju. Takole je
odgovoril:

»Francozi so rojeni skladatelji,
Italijani pevci, Nemci režiserji,
Angleži poslušalci, Američani pa
plačniki.«

»Če si boste kdaj premislili,
le pridite nazaj, tale obleka o-
bo gotovo počakala.«

Tako naglo steče po grlu, da
ga imam preveč, še preden čutim,
da bo dovolj.«

Na velikem kalifornijskem
parkirnem prostoru šoferjem
ni več treba z vozom iskati
prostega prostorčka, ker je
uprava namestila pri vseh do-
vozih televizijske kamere, ki
voznikom posredujejo celotno
sliko. Gornji posnetek kaže
živahni promet, na spodnjem
pa je televizijska slika
parkirnega prostora

Dragi »Don Kihota«

Na nedavni knjižni razstavi v
Parizu so prodali prvo izdajo
Cervantosovega »Don Kihota« —
knjiga je izšla pred 350 leti — za
pet milijonov frankov. Sancho
Panso bi bil nedvomno vesel, če
bi vedel, kako se je podražil...

Zaradi mode

Dolgi ženski nohti so spet zelo
v modi, temu pa so se prilagodili
tudi poštni organi v New Yorku.
Na vse telefonske številčnice so
montirali visoke plastične okvire,
tako da si ženske pri izbiranju
številke ne polomijo nohtov.

A. P. CEHOV

Samo za zabavo.

Notar Nikola Andrejevič je po kosilu
pokadil cigareto in se odpravil v svojo
sobo, da bi malce zaspal. Čebula, ki jo je
bila dala kuharica v jed, pa ni dobro dela
notarjemvemu želodcu, zato ni mogel za-
spati. »Ne, s spanjem danes ne bo nič,« je
ugotovil notar, potem ko se je šestkrat
obrnil, »po časopis bom stopil.« In je vstal,
si ogrnil domačo haljo ter šel v nogavica-
h v svojo delovno sobo.

Na baržunastem divanu je ugledal svo-
jo ženo Ano Semenovno, ki se je lepo zlek-
nila in položila noge na klop. Precej čez
trideset let je že imela njegova žena, njen
brepeneti dihanje je za notarja spominjal na
Kleopatru v trenutku, ko je svoje grudi
ponudila kači, da jo je pilčila. Pri njenem
glavju je klečal inštruktor Vanja Stupal-
cev, čigar rdeči, neobriti obraz je jasno
dokazoval, da je fantu kakih dvajset let.

Nikola Andrejevič je hotel videti na-
daljevanje, zato je zadržal dih, pa ga je
premagal kašelj. Študent se je sunkovito
obrnil, klečnil od strahu, nazadnje pa je
le skočil in jo ubral skozi vrata. Tudi Ana
Semenovna je bila nekam zmedena.

»Krasno! Zelo lepo! Čestitam! Zelo lepo
in plemenito!« je rekel notar.

»Prav tako je lepo od tebe, da prislu-
škuješ pri vratih,« se je žena počasi
znašla.

»Krasno, to je res lepo,« je ponovil no-
tar in žarel od veselja. »Več mamica, tako
lepo je bilo, da bi dal sto rubljev, samo
da bi še enkrat videl tako podobo.«

»Nič ni bilo! Ne vem, kaj misliš. Sme-
šno!«

»Kako? Kaj pa poljubi?«

»No, poljubila sva se, to pa je tudi vse!
Ne vem, kaj pravzaprav hočeš!«

Notar je pogledal svojo ženo: »Na stara
leta bi rada sveže kumare, kajne? Pre-
objedla si se pečiva, zato bi rada zdaj
črn kruh. Mar te res ni sram? Sicer pa...
Žena iz Balzacovih romanov! Ko pridejo
usodna leta, ženam ni pomoči. Ze razu-
mem, pa pomilujem te!« Sedel je k oknu
in začel s prsti bobnati po šipi. »Kar na-
daljujta!«

»Bedak!« mu je vrgla Ana Semenovna.
»Tako je vroče! Ali ne bi poslal vsaj po
limonado?«

»Vzdihljaji, poljubi, vse je tako lepo! več živeti pod isto streho. Vi ali jaz!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«

»Kako?« je bil študent strašno razbur-
jen. »Ne razumem, vse je tako čudno.«

»Ne marate torej odkrito odgovoriti,«
je bil notar ves mračen, »zato vam jasno
povem: ali boste skrbeli za mojo ženo,

»Vzdihihaji, poljubi, vse je tako lepo!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«

»Kako?« je bil študent strašno razbur-
jen. »Ne razumem, vse je tako čudno.«

»Ne marate torej odkrito odgovoriti,«
je bil notar ves mračen, »zato vam jasno
povem: ali boste skrbeli za mojo ženo,

»Vzdihihaji, poljubi, vse je tako lepo!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«

»Kako?« je bil študent strašno razbur-
jen. »Ne razumem, vse je tako čudno.«

»Ne marate torej odkrito odgovoriti,«
je bil notar ves mračen, »zato vam jasno
povem: ali boste skrbeli za mojo ženo,

»Vzdihihaji, poljubi, vse je tako lepo!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«

»Kako?« je bil študent strašno razbur-
jen. »Ne razumem, vse je tako čudno.«

»Ne marate torej odkrito odgovoriti,«
je bil notar ves mračen, »zato vam jasno
povem: ali boste skrbeli za mojo ženo,

»Vzdihihaji, poljubi, vse je tako lepo!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«

»Kako?« je bil študent strašno razbur-
jen. »Ne razumem, vse je tako čudno.«

»Ne marate torej odkrito odgovoriti,«
je bil notar ves mračen, »zato vam jasno
povem: ali boste skrbeli za mojo ženo,

»Vzdihihaji, poljubi, vse je tako lepo!«

»Razumem,« je s težavo iztisnil študent
iz suhega grla.

»To je ženina hiša. Vi boste ostali, jaz
pa grem. Ničesar vam ne očitam, vprašam
vas samo, kaj nameravate! Saj razumete,
moje zanimanje za usodo vroče ljubljene
žene ne pomeni indiskretnosti. Ali boste
živeli z mojo ženo?«